

དཀར་ཆག

ཨང་	དོན་ཚན།	ཤོག་གྲངས།
༡	ལེའུ་ཉེར་གཉིས་པ། གཉེན་པོ་ཆ་བྱད་བསྟན་པ།	༡-༡༩
༢	ལེའུ་ཉེར་གསུམ་པ། མི་ན་བ་གནས་པར་བྱ་བ།	༡༩-༢༢
༣	ལེའུ་ཉེར་བཞི་པ། ཉེས་པ་དངོས་སུ་སྟོན་པ་བརྟག་པ།	༢༢-༢༤
༤	ལེའུ་ཉེར་ལྔ་པ། ངན་གཡོ་སྟོན་གྱི་སྟོན་པ་བརྟག་པ།	༢༤-༣༠
༥	ལེའུ་ཉེར་དྲུག་པ། སྤང་བྲང་མུ་བཞིར་བརྟག་པ།	༣༡-༣༤

འཆམ་པའི་དབྱང་དངོས་དང་། དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་དབྱང་གི་ཆ་བྱད་སྒྲ་ཚོགས་པ་བཤད་པའི་ཚུལ་ཏེ་རྣམ་པ་
གཉིས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

དེ་ལ་དབྱང་བཤད་པ་དང་། ཆ་བྱད་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ལུས་ཀྱི་ཕྱི་ནས་ནད་རྣམས་འབྱེན་པ་
དང་། ཞི་བར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་དབྱང་ཡིན་ཏེ། རྟེ་ཡང་འཇམ་དང་རྩལ་དང་དྲག་པོ་གསུམ། འཇམ་པོའི་
དབྱང་ལ་དུགས་ལུམས་བྱུག་པ་གསུམ། རྩལ་པའི་དབྱང་ལ་གཏར་བསྐྱེད་དབྱུག་པ་གསུམ། དྲག་པོ་
འབྲལ་གཙོད་འབྲུད་དང་འབྱེན་པ་བཞི། ཞེས་པ་སྟེ། ཆ་བྱད་རྣམ་པ་སྒྲ་ཚོགས་པས་ལུས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་ནས་
ནད་གི་བྱུག་རྩལ་སོགས་པའི་ནད་རྣམས་དངོས་སུ་འབྱེན་པ་དང་། ཞི་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
དབྱང་ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་ནས་སྦྱར་པའི་ཆོ་ག་གཙོ་བོར་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། རྟེ་ལྟར་ཡང་། ཡན་
ལག་བརྒྱད་པར། བྱུག་རྩལ་རྣམ་པ་སྒྲ་ཚོགས་ཀྱིས། ལུས་ནི་སྒྲ་ཚོགས་གཞོད་བྱེད་པ། འབྱེན་པའི་ཐབས་སུ་
གང་འགྱུར་དག རྟེ་ཡང་ཡིན། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བཤད་པ་ལྟར་རོ། ལུས་ཀྱི་ཕྱི་ནས་སྦྱར་བའི་དབྱང་
དེ་ལ་འང་འཇམ་པ་དང་རྩལ་པ་དང་དྲག་པོ་དང་བཅས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། རྟེ་འོ་ན་ནས་ཀྱང་འཇམ་པོའི་
དབྱང་ལ་དུགས་ལུམས་བྱུག་པ་དང་གསུམ་ཡིན་ལ་དེ་བཞིན་དུ་རྩལ་པའི་དབྱང་ལ་འང་གཏར་བསྐྱེད་དབྱུག་
པ་དང་གསུམ་དུ་ཡོད་ཅིང་། དྲག་པོའི་དབྱང་ལ་འང་འབྲལ་བ་དང་གཙོད་པ་དང་འབྲུད་པ་དང་འབྱེན་པ་དང་
བཞི་སྟེ་དེའི་བས་རྣམ་པ་བཅུ་ཡོད་ཅེས་པའོ། །

གཉིས་པ། ཆ་བྱད་བཤད་པ།

དེ་ལ་འང་ མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། རྟེ་པོ་ནི། དེ་ཡི་ཆ་བྱད་བྱུག་རྩལ་བརྟག་པའི་
དབྱང་། སྐྱམ་པ་གཙགས་བྱ་བྱར་མ་ཕྱན་བྱའོ། ཞེས་པ་སྟེ། དེ་དག་གང་ལ་བྱ་བའི་རྣམ་བཞག་རྒྱས་པར་
མན་ངག་རྒྱུད་དང་ཕྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པར་བྱའོ། རྟེ་ཡང་བྱ་བ་དེའི་ཆ་བྱད་ཀྱི་རྣམ་པ་བྱུག་རྩལ་བརྟག་
པའི་དབྱང་དང་། སྐྱམ་པ་དང་། གཙགས་བྱ་དང་། བྱར་མ་དང་། ཕྱན་བྱའི་སྟེ་སྟེ་རྣམ་པ་ལྟའོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་ལྷ་ལས། དང་པོ་བྱུག་རྩལ་བརྟག་པའི་ཆ་བྱད་བཤད་པ། དེ་ལ་ཡང་ མགོ་
བོའི་རུས་ཆག་བརྟག་པའི་ཆ་བྱད་དང་། ཡན་ལག་བྱུག་རྩལ་བརྟག་པའི་ཆ་བྱད། རྟག་བརྟག་པའི་ཆ་བྱད།

གཞང་འབྲུམ་བརྟག་པའི་ཆ་བྱད་བཅས་བཞིའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་དང་པོ་བྱག་རྩ་བརྟག་པའི་དབྱད། །ཅེ་
 ཞབས་མེད་པའི་རླུ་པོ་སྲིད་སོར་དྲུག་ །ཁབ་མགོ་ཞེས་བྱ་མགོ་བོའི་རྩས་ཆག་བརྟག་ །ཅེས་པ་སྟེ། ཆ་
 དབྱད་ནམ་པ་སྟེ་ཚན་ལྔ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་དེ་ལ་དང་པོ་བྱག་རྩ་བརྟག་པའི་ཆ་དབྱད་དེ་ལ་འང་ནམ་པ་བཞི་
 ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་མགོ་མའི་རིགས་ལ་ཆ་བྱད་ཅེ་ཞབས་ལ་སྟོམ་ཕྱ་སོགས་ཀྱི་བྱད་པར་མེད་པའི་རླུ་པོ་
 གོ་སོག་གི་མགུལ་པ་ཅམ་སྲིད་སོར་དྲུག་པ་དེ་ལ་ཁབ་མགོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེས་མགོ་བོའི་རྩས་པ་ཆག་གམ་མ་
 ཆག་བརྟག་པར་བྱའོ། །

༢ ཡན་ལག་བྱག་རྩ་བརྟག་པའི་ཆ་བྱད།

མགོ་རླུ་པོ་བོ་ཅེ་ཀྲོག་ཅེ་གྲུག་པ། །སྤྱལ་མིག་ཟངས་དྲུང་ཁ་འདྲ་སོར་བཅུ་གཉིས། །སྤྱལ་འཇམ་པས་ཡན་
 ལག་བྱག་རྩ་བརྟག་ །ཅེས་པ་སྟེ། ཤ་གསེབ་དུ་མདེུ་ལུས་པ་གང་ན་འདྲུག་བརྟག་པའི་ཆ་བྱད་ལ། ཐོག་
 མར་མགོ་བོ་སྤྲུམ་མ་ལྟར་རླུ་པ་ཞིག་བཏང་སྟེ་བརྟག་པར་བྱ་བའོ། །དེས་མ་རྟོགས་ན་ཅེ་བྱར་གསུམ་བྱ་བོ་
 འདྲ་བ་བཏང་སྟེ་བརྟག་ དེས་ཀྱང་མ་རྟོགས་ན་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཅེ་མོ་གཅིག་པ་ནས་གང་ཅམ་ཀྲོག་པ་དང་།
 དེ་ལས་ཀྱང་ཅེ་མོ་གྲུག་པ་ཞིག་དང་། སྤྱལ་མགོ་གདངས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་ཅེ་མོ་རིམ་གྱིས་གྲུག་པའི་ཅེ་མོར་མིག་
 ཡོད་པ་ཟངས་དྲུང་ཁ་འདྲ་བའི་སྤྱབས་ལྷན་ཕྱ་མོ་བཏང་སྟེ་བརྟག་དེ་ནམས་ཀྱིས་མ་རྟོགས་ན་ལག་ལེན་དུ་རླུ་
 པོ་ཁ་དབྲག་ཡོད་པས་བརྟག་ཅིང་། དེ་དག་ཀྱན་ཀྱང་སྲིད་དུ་སོར་བཅུ་གཉིས་པ་སྤྱལ་འདྲོངས་ཞིང་འཇམ་
 པས་གཙོ་བོར་ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་བཞི་ལ་གནས་པའི་བྱག་རྩ་རྣམས་བརྟག་ཅིང་དབྱུང་བར་བྱའོ། །

༣ རྟག་བརྟག་པའི་ཆ་བྱད།

སོར་བརྒྱད་དབལ་ལྷན་ཅེ་མོ་སྐར་ཁུང་ཅན། །སྐར་པ་རྟག་དུ་སྟོན་ནམ་མ་སྟོན་བརྟག་ །ཅེས་པ་སྟེ། ཕ་
 ཞིང་འཇམ་པ་སྲིད་དུ་སོར་བརྒྱད་ཡོད་པ་དབལ་གྱ་བཞིར་ལྷན་པའི་ཅེ་མོར་ཁབ་མིག་དང་འདྲ་བའི་དཀར་
 ཁུང་ཅན་དེ་འདྲ་བས་སྐར་པའི་སྟེང་དུ་བཏབ་པས་རྟག་དུ་སྟོན་ནམ་མ་སྟོན་བརྟག་པར་བྱ་སྟེ། སྟོན་ན་
 དཀར་ཁུང་དུ་རྟག་འབྱུང་ན་གཙགས་བྱའམ་མེ་བྱར་གྱིས་དབྲག་ཅེས་བཤད།

༤ གཞང་འབྲུམ་བརྟག་པ་དང་བཅད་པའི་ཆ་བྱད།

སྐྱབས་ཅན་བ་རྩ་འདྲ་བ་སོར་གསུམ་པ། སྒྲོམ་སོར་ཕོ་ལ་ལྷ་སྟེ་མོ་ལ་དུག། འན་བཟླ་བ་ལ་བྱ་ག་གཉིས་པར་
 བ། ལས་ལ་བྱ་ག་གཅིག་པ་སྒྲོ་དཀར་ཅན། ཉེ་འདྲ་གཞང་འབྲུམ་བཟླ་དང་གཅོད་ལ་སྦྱར། ཞེས་པ་སྟེ།
 ཤིན་རྩ་འཇམ་པའི་སྐྱབས་ཅན་བའི་རྩ་མའི་དབྱིབས་དང་འདྲ་བ་སྲིད་རྩ་སོར་གསུམ་ཅེ་མོ་ལྷུ་པའི་ཆ་ལ་སོར་
 བྱེད་དང་། བྱིར་ལྟག་ལ་སོར་བྱེད་དང་བཅས་ཤིང་། གསང་གནས་ཀྱི་རྣམ་པས་སྒྲོམ་མམ་མཁུད་རྩ་སོར་ཕོ་
 ལ་ལྷ་སྟེ་མོ་ལ་ཅེ་དེ་བས་ཆེ་བ་མཁུད་ལ་སོར་དུག་སྟེ་མདོར་ན་ནང་རྩ་མཐེ་བོང་ཤོང་བ་ཅམ་བྱས་ལ་བྱེ་བྲག་རྩ་
 བྱེད་དེའི་ངོ་བོ་འབྲུམ་པ་ཚྱོགས་གང་ན་འདུག་བཟླ་བ་ལ་ངོས་པན་ཚུན་རྩ་བྱ་ག་སྐན་མ་བཙོས་པ་ཤོང་བ་ཅམ་
 གཉིས་ཡོད་པར་བྱ་ཞིང་། འབྲུམ་པ་གང་ན་འདུག་རྟོགས་ནས་གཅོད་པའི་ལས་ལ་འཇུག་པ་དེའི་ཆོ་གཡམས་
 གཡོན་གྱི་བྱ་ག་གང་ཡང་རུང་བ་ཅིག་པ་སྒྲོ་དཀར་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དེ་འདྲ་བ་ལག་ལེན་སོ་མོ་ཁྱད་མེད་ཀྱི་སྲིད་
 དེ་བས་ལྷབས་ཅམ་གྱི་རིང་བ་གཉིས་སོ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་གཞང་འབྲུམ་གང་ན་འདུག་བཟླ་བ་དང་། མཐོང་ནས་
 བྱ་ག་གཅིག་པོ་དེར་འབྲུམ་པ་ཚུད་པར་བྱས་ལ་ནང་ནས་དེ་དང་འཆོམ་པའི་སྦྱང་བྱས་གཅོད་ཅིང་མར་བཞུས་
 པས་བསྐྱེས་པའི་ཆོ་ག་ལ་སྦྱར་བར་བྱའོ། །

ཟུག་རྩ་འབྱིན་པ་སྐྱམ་པའི་ཆ་བྱད་ལས་ རུས་ཟུག་འབྱིན་བྱེད་ཀྱི་སྐྱམ་པ།

ཟུག་རྩ་འབྱིན་པ་སྐྱམ་པའི་སྟེ་ཆན་ནི། སེང་གེ་ཁ་དང་ཀང་ཀ་བྱ་རོག་མཆུ། སྲིད་སོར་བཙོ་བརྒྱད་འབྲེལ་
 མཆོམས་གཟེར་བཏབ་པ། ཅ་བ་ལྷགས་རྩའི་དབྱིབས་ལྷན་ཨ་ལོང་བཏགས། རུས་ལ་ཟུག་པའི་ཟུག་རྩ་
 འབྱིན་ལ་སྦྱར། ཞེས་པ་སྟེ། མདེའུ་ལ་སོགས་པའི་ཟུག་རྩ་འབྱིན་པར་བྱེད་པའི་ཆ་བྱད་སྐྱམ་པའི་སྟེ་ཆན་
 བཟླན་པ་ནི། སེང་གེའི་ཁ་ལྟ་བུ་སྒྲོམ་ལ་བྱང་བ་དང་། བྱ་ཀང་ཀའི་མཆུ་ལྟ་བུ་རིང་བྱང་སོར་བཞི་ཅམ་ལ་
 གཙང་མཇུག་ཅན་དང་། དེ་ལས་རྩང་ཟད་བྱང་ཞིང་སྒྲོམ་པ་བྱ་རོག་གི་མཆུ་ལྟ་བུ་ནོ་བ་སྟེ་གསུམ་ཀའང་སྲིད་
 སོར་བཙོ་བརྒྱད་དང་ལྷན་ཞིང་འབྲེལ་མཆོམས་གཡུང་རྩང་རིས་ཀྱི་ལྟེ་བར་གཟེར་སྐྱ་ཞིང་ལྷུ་པོར་བཏབ་པ།
 ཀང་བརྒྱད་གཞོགས་དབྱིབས་ཅན་མཇུབ་མོའི་སྒྲོམ་པ་ཅམ་གྱི་ཅ་བ་ལག་པས་འཛིན་པའི་ཚྱོགས་གཅིག་པོ་
 ལྷགས་རྩའི་དབྱིབས་ལྷན་དང་། ཅིག་ཤོས་ལ་ཨ་ལོང་བཏགས་པ་དེ་དང་འདྲ་བ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་རྩ་རུས་
 མགོ་ལ་ཟུག་པ་དང་ཤ་རམས་མཐུག་པའི་གཏིང་གི་རུས་པ་ལ་ཟུག་པ་དང་ཤ་རམས་རྩང་ཟད་ཡོད་པའི་རུས་
 པ་ལ་ཟུག་པའི་ཟུག་རྩ་འབྱིན་པ་རྣམས་ལ་རིག་པས་དབྱད་དེ་སྦྱར་བར་བྱའོ། །

༢ ཤ་རྒྱུས་བྱག་རྩ་འབྱོན་བྱེད་ཀྱི་སྐུམ་པ།

དེ་འདྲ་སོར་བརྒྱད་མཐིང་རིལ་མཚུ་འདྲ་བ། ཤིན་ཏུ་ཕྱ་བས་ཤ་རྒྱུས་བྱག་རྩ་དབྱུང་། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་བཞིན་
དུ་དབྱིབས་གཞན་སྔ་མ་དང་འདྲ་ཞིང་མཚུ་ཁོ་ན་ལ་སོར་བརྒྱད་དང་ལྡན་པ་ཐིང་རིལ་གྱི་མཚུ་དང་འདྲ་བ་ཤིན་
ཏུ་ཕྱ་བས་ནི་ཤ་རྒྱུས་ཀྱི་ཁོད་ན་ལུས་པའི་བྱག་རྩ་དབྱུང་བ་ལ་སྦྱར་བར་བྱའོ། །

༣ མ་གཏིང་ལུས་པའི་བྱག་རྩ་འབྱོན་བྱེད་ཀྱི་སྐུམ་པ།

སྦྱབས་ལྡན་སྤྱད་སོར་བརྩ་གཉིས་གསང་ལ་མཁུང་། །ནང་ནས་སྡོམ་པ་འདམ་བུའི་མཚུ་ཞེས་བྱ། །མ་གཏིང་
ལུས་པའི་བྱག་རྩ་དབྱུང་ལ་སྦྱར། །ཞེས་པ་སྟེ། གོང་དུ་བྱག་རྩ་བརྟག་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་སྦྱབས་
ལྡན་སྤྱད་སོར་བརྩ་གཉིས་པ་སྔ་ཞིང་གསང་ལ་མཁུང་བ་ནང་ནས་ལྷགས་རྒྱང་སྔོན་མོས་བསྐྱམས་པ་རྩུང་བཅད་མི་
འདྲ་བ་བཅས་འདམ་བུའི་མཚུ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་མ་གཏིང་ཤིན་ཏུ་རིང་པོར་ལུས་པའི་བྱག་རྩ་དབྱུང་བ་ལ་སྦྱར་
བ་ཡིན།

༤ ཅ་རོ་རྒྱུས་པ་འབྱོན་བྱེད་ཀྱི་སྐུམ་པ།

སོ་སྔ་ཅ་བ་གདུ་བུས་བསྐྱམས་པ་ནི། །རྩ་མོ་ཉི་ལྗེ་ཅ་རོ་རྒྱུས་པ་དབྱུང་། །ཞེས་པ་སྟེ། སོ་ཤིན་ཏུ་ཕྱ་མོ་གཉིས་
ལ་སྦྱར་བའི་ཅ་བ་གདུ་བུས་བསྐྱམས་པ་ནི་རྩ་མོ་ཉི་ལྗེ་མིང་གཞན་ཆེར་བཟུང་ཞེས་པ་འཇམ་ཅེ་སྔོན་མོ་ནི་ཅ་རོ་
རྒྱུས་རོ་དང་རུས་མཛོར་སོགས་དབྱུང་བ་ལ་སྦྱར་བར་བྱའོ། །དེ་དག་ཀྱང་ཀྱང་ལྷགས་བཟང་ངར་དང་ལྡན་
ཞིང་མཐར་འཁྱོངས་སྔ་ལ་མཛོས་པར་བྱའོ། །

༥ ཤ་འདྲལ་ཞིང་ཁྲག་འབྱོན་བྱེད་ཀྱི་གཙགས་བུའི་ཆ་བྱད།

ཤ་འདྲེལ་ཁྲག་དབྱུང་གཙགས་བྱའི་སྡེ་བསྟན་པ། བྱེའུ་སྤྱ་གྱའི་སྒོ་འདྲ་སོར་དུག་པ། ཤ་གསེབ་ཁྲག་ཙ་རྒྱང་
 པ་འདེབས་ལ་སྦྱར། ལྷག་ཉལ་ཅེ་ཚོ་སྒོད་ཀ་ཅེ་རྒྱང་གཏར། ལྷ་རེ་ཁ་འདྲ་རུས་སྟེང་ཙ་ལ་གཏར། རྩ་གི་
 འདྲ་བས་སྦྱངས་ལ་ཞལ་ཞལ་བྱ། སོར་བརྒྱད་མོར་བའི་དབྱིབས་ཀྱིས་སྡེ་སྦྱངས་གཤག། གཙགས་འདྲ་བར་
 བ་ཅན་གྱིས་མགོ་མ་འདྲ། ཞེས་པ་སྟེ། ཆ་བྱད་ནམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཤ་ལ་སོགས་པ་འདྲེལ་ཞིང་ཁྲག་དབྱུང་
 བར་བྱེད་པ་གཙགས་བྱའི་སྡེ་ཆན་བསྟན་པ་དེ་ལ་བྱེའུ་སྤྱ་གྱའམ་མཆིལ་པའི་སྒོའི་དང་རུ་འདྲ་བ་སྟོན་སོར་དུག་
 པ་ནི་ཤ་གསེབ་ན་གནས་པའི་ཁྲག་ཙ་རྒྱང་པ་འདེབས་པ་ལ་སྦྱར་ཞིང་། དབྱིབས་པལ་ཆེར་སྡེ་མ་དང་འདྲ་བ་
 ལ་སོར་གཅིག་ཙམ་གྱིས་ལྷག་པ་ཉལ་ཐབས་ཀྱི་རྒྱབ་མདུན་གཉིས་ཀའི་ཅེ་མོ་ཚོ་བར་བྱས་པ་དང་རུང་ཟད་
 བཞེད་པ་མི་འདྲ་བ་ཅིག་གིས་སྒོད་ཀ་དང་ཅེ་རྒྱང་སོགས་འཕར་ཙ་དང་འབྲེལ་བ་ནམས་གཏར་བ་ལ་བསྟགས་
 ལ། ཀྱང་རྒྱུ་པོའི་ཀླེད་དུ་ལག་པ་བབྱང་བདེ་ཞིང་མི་འགྱུར་བའི་འདབ་མ་དང་ལྷན་པའི་ཅེ་མོར་སྟེ་ལ་འདྲ་
 བས། རུས་སྟེང་གི་ཙ་རྒྱན་ལ་གཏར་བར་བྱ་སྟེ། ཕྱི་མ་འདི་གཉིས་ཀྱི་ཆད་མ་སྒོས་ཀྱང་སྡེ་མ་དང་མཐུན་པར་
 སྟོན་སོར་དུག་པ་ཉིད་བྱ་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་རྩ་གི་དང་འདྲ་བས་སྦྱངས་པའི་སྟེང་ལ་ཞལ་ཞལ་བྱ་ཞིང་། ཀྱང་
 རྒྱུ་པོ་སྟོན་སོར་བརྒྱད་ཀྱི་ཅེ་མོར་མོར་བའི་དབྱིབས་ཅན་གྱིས་སྡེ་སྦྱངས་པ་གཤག་པར་བྱ་ལ། གཙགས་བྱ་
 དང་འདྲ་བ་ལ་ཆེ་ཞིང་གྱའི་དབལ་འདྲ་བ་བར་བ་ཅན་སྟུག་གི་དང་འདྲ་བ་ཅན་གྱིས་ནི་མགོ་མ་སྦྱར་ཡང་འདྲ་
 དགོས་པ་ནམས་ལ་སྦྱར་བར་བྱ་དགོས་ལ། ཕྱི་མ་རྒྱད་ལས་ཀྱང་། དང་པོ་ཆ་བྱད་ཚོ་མཉེན་ལྷན་པའི་
 ལུགས། མགར་བ་མཁས་པས་སྤྱ་གྱའི་སྒོ་འདྲའི་དབྱིབས། ཅེ་སྦྱར་ཆོས་གཉིས་ལྷ་བ་ལྷ་བྱ་འམ། ། ལྷག་
 ཉལ་སོ་དང་བར་བ་ཅན་དང་ནི། ལྷ་རེ་ཁ་འདྲ་རྒྱན་ཀྱང་སྟོན་སོར་དུག། ཐར་འབྱོངས་ངར་ལྷན་བརྒྱངས་
 འཐེམས་བདར་ལེགས་པ། རྫོ་ཆད་བྱེན་དུ་སྤྱ་གཤོག་ཅུས་པ་སྟེ། གཟེ་དང་མི་གཟེ་དེ་ལ་རག་ལས་
 པས། གཙགས་ལེགས་རྟག་དུ་ལུས་ལ་བཅང་བར་བྱ། ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །

༤ དབྱག་པ་བྱར་མའི་ཆ་བྱད།

དབུག་པའི་ཐུར་དབྱེད་སྤྱོད་སོར་དུག་པ་ལ། །མགོ་འོག་ལུས་ཤོང་ཐུར་ཞབས་ལྷིག་པར་བྱ། །ཞེས་པ་སྟེ།
ཤ་ལ་སོགས་པ་དབུག་པའི་ཐུར་དབྱེད་ལག་ལེན་སྒྲ་སེལ་གྱི་སྤྱོད་བ་དང་གཞན་མ་པལ་ཆེར་ཡང་སྤྱོད་སོར་དུག་
པ་ལ་མགོ་དབྱིབས་རང་རང་ནས་བཤད་པའི་འོག་ཏུ་ལུས་ཤོང་བ་སྟེ་སྟེ་སྤྱོད་སོར་བྱས་པ་དེ་ལས་རིམ་པས་ཇི་
སྟོན་ཏུ་སོང་བའི་མཐར་ཐུར་ཞབས་ཆེ་ཞིང་ལྷིག་ལྷིག་པའི་ཚུལ་དུ་བྱས་པ་འོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་ཐུར་མའི་ཆ་བྱད་དེ་སྤྱབས་ཅན་དང་སྤྱབས་མེད་གཉིས་སུ་ཡོད་དོ། །

སྤྱབས་ཐུར་གསུམ་བཤད་པ།

སྤྱབས་ཐུར་སྤྱོད་མགོ་སྟོན་པ་ཡིས། །རྒྱུ་ལ་འཁྱིམས་གསེང་དང་སྤྱོད་ཆ་མཆིན་ཆུ་གཙག། །སྤྱབས་
ཐུར་སྤྱོད་ལ་ཡིས་དམུ་ཆུ་གཙག། །བྱིད་པོའི་མཆུ་འདྲས་བྱང་ཁོག་ནག་གསང་དབྱེ། །ཞེས་པ་སྟེ། རོ་བོ་
སྤྱབས་ཐུར་ཡིན་པ་ལ་ཅེ་མོ་སྤྱོད་པའི་མགོ་དང་འདྲ་བའི་སྟོག་མའི་ཐད་དུ་སྟོན་པ་ཡོད་པ་དེ་ལྟ་བུས་བད་
ཆུང་གི་རྒྱུ་ལ་འཁྱིམས་གསེང་བ་དང་། སྤྱོད་ཆ་དང་མཆིན་ཆུ་བཙགས་པ་ལ་སྤྱོད་བར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་
སྤྱབས་ཐུར་གྱི་ཅེ་མོ་སྤྱོད་པའི་ལ་ལྟ་བུ་ཡིས་དམུ་ཆུ་གཙག་ཅིང་། སྤྱབས་ཐུར་གྱི་ཅེ་མོ་བྱིད་པོའི་མཆུ་འདྲ་བ་ལ་
མཆུ་གུག་གི་བའི་འོག་ཏུ་མ་མཆུ་ཆུད་ཅམ་གྱི་ཁ་གདང་ངེ་བ་དེས་བྱང་ཁོག་གི་ནག་གསང་དབྱེ་བར་བྱ་བ་ཡིན་
འོ། །རྒྱུད་ཆུང་བའི་དགོངས་པས་སྤྱོད་མ་གཉིས་སྤྱོད་སོར་དུག་དང་བྱི་མ་ལ་དམིགས་བསལ་དུ་སྤྱོད་སོར་བཅུ་
གཉིས་པ་འོ། །

༢ སྤྱབས་མེད་ཀྱི་ཐུར་མ་བཤད་པ།

ནས་འདྲའི་ཐུར་མ་སྤྱོད་ཆོགས་སྤྱོད་ལ་སྤྱོད། །སྟོན་སྤྱོད་ཆུ་ཡོང་མཁལ་མར་སྤྱོད་མགོ་བསྐྱུགས། །ཟངས་ཐུར་
བྱ་བོ་འདྲ་བས་མིག་སྤྱོད་དབུག། །མཐོ་གང་འབྱེ་ལ་ཡིས་ཆུར་འབྱིན་བྱ། །མཁུང་ཅེའི་སོ་ཡིས་ཡན་ལག་
ནག་ཆུ་དབུག། །ཅེས་པ་སྟེ། ཀླང་ལ་སྤྱབས་མེད་པའི་ཐུར་མ་ཅེ་མོ་ནས་ཀྱི་དབྱིབས་དང་འདྲ་བའི་ཐུར་མ་ནི་
སྤྱོད་ཆོགས་ཀྱི་སྤྱོད་འབྱིན་པ་ལ་སྤྱོད་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་སྟོན་སྤྱོད་ཆུ་ཡོང་མཁལ་མ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་འབྱིན་
པ་ལ་སྤྱབས་མེད་ཀྱི་ཅེ་མོ་སྤྱོད་པའི་ལྟ་བུ་ལྟར་བཤད་ནས་ཐོ་བ་བསྐྱུགས་ལ། ཟངས་ཐུར་གྱི་ཅེ་མོ་བྱ་བོ་དང་

འདྲ་བ་དང་ལག་ལེན་ལྷགས་ཀྱི་འབྲི་ལྷེ་གཞོང་ལ་ནམས་ཀྱིས་མིག་སྤྲིན་དབྱག་པར་བྱ་བ་དང་། ཐུར་ཞབས་
 ཕྱ་ཞིང་ལེབ་པ་སྤྲིད་དུ་མཐོ་གང་གི་ཕྱེ་མོ་སོར་གཅིག་འབྲི་ལྷེ་ལྷ་བྱའི་ལ་ཡིས་ཡན་ལག་གི་སྤྲིན་དང་རྒྱ་སེར་
 སོགས་ལ་ཕྱར་འབྲིན་བྱ་བ་དང་། ཕྱེ་ཞབས་སྒྲོམ་ཕྱ་བྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱེ་ཕྱོགས་མདུང་ཕྱེའི་སོ་དབྱིབས་ལྷ་
 བྱ་བསྐྱེགས་པ་ཡིས་ཡན་ལག་གི་ནག་རྒྱ་དབྱག་པ་ལ་སྦྱར་བར་བྱའོ། །འདི་ནམས་ཀྱང་རྒྱད་རྒྱུད་ལྷུང་བའི་
 དགོངས་པས་ཟངས་ཐུར་བྱ་བོ་མགོ་མ་གཏོགས་ཀྱི་སྤྲིད་དུ་མཐོ་རེ་ཡིན་ཞིང་། ཟངས་ཐུར་ནི་བརྒྱད་པ་ཙྰ་
 འགྲེལ་སོགས་ལས་ཀྱང་སྤྲིད་སོར་བཞིར་བཤད་དེ། དེ་ལྟར་བཤད་པའི་སྦྱབས་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཐུར་མ་ཀྱན་ཀྱང་
 གསང་ཞིང་མཁྲང་ལ་འཇམ་པ་ཁོ་ན་ཤིས་སོ། །

༥ ཕན་བྱ་སྤྲོ་ཚོགས་པའི་ཆ་བྱད་ལས། མགོ་རུས་འབྱུང་པའི་ཆ་བྱད།

གཞན་ཡང་ཆ་བྱད་ཕན་བྱའི་སྤྲེ་བསྟན་པ། སྤྲེ་ལ་སོ་གཉིས་པ་དང་བེ་ལེ། རྒྱུ་མའི་མཆུ་འདྲ་སོར་རྒྱག་ཡུ་
 བ་ཅན། ལྷགས་བཟང་ངར་ལྷན་མགོ་ཡི་རུས་པ་འབྲད། ཁྱེ་པ་སྤྲེ། གོང་དུ་བཤད་པའི་ཆ་བྱད་དེ་ནམས་
 སུ་མ་ཟད་གཞན་ཡང་ཆ་བྱད་ཕན་བྱ་སྤྲོ་ཚོགས་པའི་སྤྲེ་ཚན་བསྟན་པ་ལ་རིགས་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་པ་
 ལས། དེའི་ནང་ནས་སྤྲེ་ལྷ་བྱའི་ལ་ཅི་འདྲ་བ་དང་། སྤྲེ་ལྷ་བྱའི་གདོང་ལ་སོ་མེད་ཅིང་འགྲམ་གཡས་
 གཡོན་གཉིས་ལ་སོ་ཡོད་པ་དང་། བེ་ལེའི་ལ་ལྷ་བྱ་སོ་སྒྲོར་ཐབས་སུ་ཡོད་པ་དང་། རྒྱུ་མའི་མཆུ་འདྲ་ལྷ་བྱ་ཕྱེ་
 དང་གྲུག་པའི་གཡས་གཡོན་ཀྱན་ལ་སོ་ཡོད་པ་སྤྲེ་བཞི་ག་ཡང་སྤྲིད་སོར་རྒྱག་གི་ཁར་ལག་པ་བཟུང་ཤིང་གི་
 ཡུ་བ་ཅན་ལྷགས་བཟང་པོ་ངར་དང་ལྷན་པས་མགོ་ཆག་གི་རུས་པ་འབྱུང་པ་ལ་སྦྱར་བར་བྱའོ། །

༦ རུས་པ་འབྲེག་བྱེད་ཀྱི་སོག་ལེ།

སོག་ལེ་ཞེང་དུ་སོར་གཉིས་སོ་ཞིབ་པ། སྲིད་སོར་བཅུ་པས་རུས་པ་ལྷག་པ་འབྲེག། ཁྱེས་པ་སྟེ། དེ་བཞིན་
དུ་སོག་ལེ་ཞེང་དུ་སོར་གཉིས་པ་དང་བྱ་སྤྲོ་བ་སོ་གིན་དུ་ཞིབ་པ་སྲིད་སོར་བཅུ་དང་ལྷན་པས་རུས་པ་ཆག་པའི་
ལྷག་མ་འདོན་མི་རུང་བ་ནམས་འབྲེག་པ་ལ་སྦྱར་བར་བྱའོ། །

༣ ཙ རྒྱས་གཙུག་ཕྱེད་ཀྱི་ཆན་པ།

ཆན་པ་རྣོ་བས་མ་ཡི་ཙ་རྒྱས་བཅད། ཁྱེས་པ་སྟེ། ཆན་པ་སྟེ་ཕྱམ་ཙའི་དབྱིབས་ཅན་གིན་དུ་རྣོ་བས་མ་ཡི་ཙ་
རྒྱས་སོགས་གཙད་པར་བྱའོ། །

༤ རུས་པ་འབྲུགས་བྱེད་ཀྱི་གསོར།

སྦྱབས་ཅན་སོར་ལྡ་སོག་ལེའི་ཁ་འདྲ་བ། འཁོར་ལོ་ལྷན་པ་རུས་པ་འབྲུགས་པའི་གསོར། ཞེས་པ་སྟེ།
སྦྱབས་ཅན་སྲིད་སོར་ལྡ་པ་སོག་ལེའི་ཁ་དང་འདྲ་བ་ལ་རྩོུ་མེའི་འཁོར་ལོ་དང་ལྷན་པ་སྟེ་ཐོད་གསོར་གྱི་སྒྲིང་པོ་
མེད་ཇི་ལྟ་བ་དེས་ནི་མདེུ་དང་བཅས་པའི་རུས་པ་འམ་ཐོད་པ་གོ་ལེར་འབྲུགས་པའི་གསོར་ཡིན་ནོ། །

༥ ཆ་བྱད་བེ་ལེ་ཁ།

སོར་བཅུ་བེ་ལེ་ཁ་འདྲ་ཙེ་གྲག་པ། རྣ་བ་སྣ་དང་གེ་བའི་འབྲུམ་པ་བཅད། ཁྱེས་པ་སྟེ། ཀྱང་ལ་སྲིད་སོར་
བཅུ་པ་ཙེ་མོ་བེ་ལེའི་ཁ་འདྲ་བའི་ཙེ་རུང་ཟད་གྲག་པ་ནི་རྣ་བ་དང་སྣ་དང་གེ་བའི་འབྲུམ་པ་བཅད་པ་ལ་སྦྱར་
བར་བྱའོ། །

༦ མངལ་བྱར།

མངལ་བྱར་མཐོག་ཙེ་གྲག་བྱ་གི་དབྱང་། ཞེས་པ་སྟེ། མངལ་བྱར་ཞེས་པ་སྲིད་དུ་མཐོག་གི་ཙེ་མོ་གྲག་
པ་ལྷགས་ཀྱི་ནམ་པ་ཅན་དང་བྱེད་པ་གཉིས་ཏེ་ཅང་རྣོ་བ་མ་ཡིན་པས་མངལ་དུ་བྱ་གི་བའི་རོ་དབྱང་བར་
བྱའོ། །

༧ ཆ་བྱད་སྦྱལ་མགོ།

ཆ་བྱད་སྤྱུལ་མགོས་དེའུ་དབྱུང་བར་བྱ། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་ཆ་བྱད་སྤྱིད་དུ་མཐོག་གི་ཅེ་མོ་སྤྱུལ་
མགོ་གདངས་པ་ལྟར་གྲག་ཀྱིང་དང་བཅས་པས་ཚུ་སོན་གནས་པའི་དེའུ་དབྱུང་བར་བྱའོ། །

༩ འཕྲུལ་ཐུར།

གྲོ་སོག་འབྲིང་ཚད་མཁྲང་གསང་འཇམ་པ་ལ། །སོར་བརྩུ་གཉིས་པའི་འཕྲུལ་ཐུར་ཚུ་འགགས་གཙག་ །ཅེས་
པ་སྟེ། སྒོམ་ཕྱ་གྲོ་སོག་འབྲིང་ཚད་ཚམ་མཁྲང་གསང་འཇམ་པ་ལ་སྤྱབས་ཅན་སྤྱིད་སོར་བརྩུ་གཉིས་པའི་
འཕྲུལ་ཐུར་གྱིས་ཚུ་འགགས་གཙག་པར་བྱ་བའོ། །

༡༥ སོ་སྤྱིན་བསྐྱེགས་པའི་ཅེ་ཀྲོག།

ཅེ་ཀྲོག་སྤྱིད་སོར་བརྩུ་པས་སོ་སྤྱིན་བསྐྱེག་ །ཅེས་པ་སྟེ། ཅེ་ཀྲོག་སྤྱིད་སོར་བརྩུ་པ་རང་འབྲ་བའི་འབྲས་དང་
བཅས་པས་སོ་སྤྱིན་བསྐྱེག་པར་བྱའོ། །

༡༠ ཁ་སྒྲར་དུ་བ་རྩལ་པའི་ཆ་བྱད།

སོར་བརྩུ་ཅ་བའི་བྱ་ག་སོར་མོ་ལྷ། །ཅེ་མོ་ཁ་དབྱག་ཁ་སྒྲར་དུ་བ་རྩལ། །ཅེས་པ་སྟེ། སྤྱབས་ཅན་སྤྱིད་སོར་
བརྩུ་པ་ཅ་བའི་བྱ་ག་ལ་སོར་མོ་ལྷ་གཤེགས་ཏེ་ཤོང་ཞིང་ཕྱེད་མཚམས་ནས་ཅེ་མོ་ཁ་དབྱག་གསུམ་དུ་བྱས་པ་
དེམ་པས་ཕྱ་རུ་སོང་བའི་ཅེ་མོ་བ་རྒྱའི་དབྱིབས་ལྷ་བྱ་སྤྱན་མ་ཤོང་ཚམ་བྱ་བ་ནི་ཁ་དང་སྒྲ་བྱ་ག་གཉིས་སུ་བ་
རྩལ་པ་ལ་སྤྱད་པར་བྱའོ། །

༡༡ སྤྱབས་ཅན་ཐེམ་བྱ་ལ།

སྐྱབས་ཅན་སོར་བརྩ་ཐེམ་བྱ་ལྟ་བུའི་ལ། ཁྱེ་བར་སྤྲན་གདབ་ལྗེ་རྒྱུད་བསྐྱེག་ལ་སྦྱར། །ཞེས་པ་སྟེ། སྐྱབས་
ཅན་སྤྲན་མ་ཤོང་ཙམ་སྤྲིད་སོར་བརྩ་བ་ཐེམ་བྱ་ལྟ་བུའི་ལ་དང་ལྷན་པས་ཁྱེ་བར་སྤྲན་གདབ་ཅིང་། སོ་སྤྲན་
བསྐྱེག་པའི་ཆ་བྱད་ལྟ་བུ་བརྩལ་པས་ལྗེ་རྒྱུད་བསྐྱེག་པ་ལ་སྦྱར་བར་བྱའོ། །

༡༢ ཆ་བྱད་གཅེའུ།

རྩ་བའི་སྐྱབས་ལ་མཐེ་བོང་ཤོང་བ་ལ། །རྩེ་བྱག་སྤྲན་མ་ཤོང་ཙམ་སོར་བརྩུད་པ། །ཞེད་པ་རྩ་བར་འཁོར་ལོ་
དགྲིས་པ་ནི། །གཅེའུ་ཞེས་བྱས་འཇམ་རྩེ་ནི་རུ་བཏང་། །ཞེས་པ་སྟེ། རྩ་བའི་སྐྱབས་ལ་མཐེ་བོང་ཤོང་བ་ལ་
རྩེ་བྱག་པར་སྤྲན་མ་ཤོང་ཙམ་སོར་བརྩུད་པའམ་བརྩུ་ནི་ཞེད་པ་ལས་རྩ་བ་ངོས་སུ་ཉེ་ཙམ་ན་འཁོར་ལོའི་
ངེས་པ་གཉིས་དགྲིས་པ་དེ་ནི་ གཅེའུ་ཞེས་བྱ་སྟེ་འཇམ་རྩེ་དང་ནི་རུ་ཏ་གཏོང་བ་ལ་བསྐྱེགས་སོ། །

༡༣ མ་བཀྲའི་གཅེའུ།

དེ་འདྲ་ཕྱ་མོ་མ་བཀྲ་བ་ལ་སྦྱར། །

ཞེས་པ་སྟེ། ཤོང་གི་གཅེའུ་དེ་དང་འདྲ་བར་གསང་ལ་འཇམ་པོར་སོག་མ་སྤོམ་ཤོས་ཀྱི་ཆད་ཙམ་ཡིན་པའི་
ཞེད་པར་འཁོར་དགྲིས་མེད་པ་ཕྱ་མོ་དེས་ནི་མ་བཀྲ་བ་ལ་སྦྱར་བར་བྱའོ། །

༡༤ རྩལ་རྩ།

རྩལ་རྩ་དཔངས་སུ་སོར་ལྷ་ཁ་སོར་གསུམ། །རྩེ་བྱག་ཡུངས་ཀར་ཤོང་བས་རྩུ་སེར་བྱང་། །ཞེས་པ་སྟེ།
རབ་རྩུ་སྒྲིང་འོག་ཅན་གྱི་རྩ་ལས་བྱས་པའི་རྩལ་རྩ་དཔངས་སུ་སོར་ལྷ་དང་ཁ་ཞེང་ལ་སོར་གསུམ་ཡོད་པ་
སོགས་ནད་དམིགས་དང་བསྐྱེད་པའི་རྩེ་མོ་རྩུ་སོར་རམ་པ་སྒྲིང་སྟེང་པོ་ལྟ་བུའི་དབྱས་སུ་བྱག་པ་ཡུངས་ཀར་
ཤོང་བའི་རྩལ་པས་རྩུ་སེར་བྱང་བར་བྱའོ། །

༡༥ མེ་བྱམ།

བུམ་པ་འཕྱད་འཁོར་སོར་ནི་བཙུག་པ་ལ། སྲིད་སོར་བཙུག་ཉིས་ཁ་རྒྱུ་སོར་བཞི་པ། ཕྱི་སྐྱོན་འཇུག་ཞིང་
 འདྲེན་ལ་སྦྱར་བར་བྱ། ། ཞེས་པ་སྟེ། རྒྱ་བཅས་དང་ཤེལ་སོགས་ལས་བྱས་པའི་བུམ་པ་ལྟོ་བའི་ཕྱད་འཁོར་
 ལ་སོར་ནི་བཙུག་པ་ལ་སྲིད་དུ་སོར་བཙུག་ཉིས་དང་བྱ་སྟེ་དེ་ལས་བྱང་བ་ཁ་རྒྱུ་པོ་སོར་མོ་བཞི་གཤེབས་
 ཅས་ཤོང་བ་དེ་ལྟ་བུའི་ནང་དུ་གོ་ག་ཤོག་བྱ་སོགས་མེ་སྤར་བ་བཙུགས་པ་རྒྱང་ཁྲག་འཐབས་པས་གཟེར་བ་
 དང་། ཕྱི་སྐྱོན་མཐའ་དག་འཇུག་ཞིང་འདྲེན་པ་ལ་སྦྱར་བར་བྱའོ། །

༡༤ སྤྱ་གྲི།

མེ་ལོང་སྤྱ་གྲི་རྒྱ་ཆོས་ལྟ་བུ་ཡིས། མགོ་བོའི་སྤྱ་བཞུར། ཞེས་པ་སྟེ། རྒྱ་མེ་ལོང་བཀས་པ་སོགས་ལས་བྱས་
 པའི་སྤྱ་གྲི་རྒྱ་བ་ཆོས་པ་སྟེ་ཡར་ངོའི་ཆོས་གཉིས་གསུམ་གྱི་རྒྱ་བའི་དབྱིབས་ལྟ་བུ་ནོ་ངར་དང་ལྷན་པས་མགོ་
 བོའི་སྤྱ་བཞུར་བར་བྱའོ། །

༡༥ ཉེལ་པ།

ཡོག་ཐོད་མགོ་ལྟ་བུ། སྲིད་སོར་བཙུག་ཉེལ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འབྲས་དང་ལྗོག་པ་སྐྱངས་པ་བསྐྱེག་པར་
 བྱ། རྒྱ་གསེར་རམ། ཟངས་ལུགས། འཁར་བ་སོགས་ལས་བྱས་པའི་རྒྱང་སོར་གཅིག་གི་སྒྲོམ་ཕྱ་ཡོད་པ།
 མགོ་བོའི་དབྱིབས་ཡོག་ཐོད་དེ་ཡོས་དཀྱུག་གི་མགོ་ལྟ་བུ་ཕྱོགས་གཉིས་ཀའམ་སྤྱལ་མགོ་གདེངས་པ་བཞིན་
 དུ་ཕྱོགས་གཅིག་ལས་མེད་ཀྱང་རུང་སྟེ་ཅེ་མོ་སོར་གཉིས་གྲག་པའི་ཁ་ངོས་མཉམ་སྲིད་སོར་བཙུག་དང་ལྷན་པ་
 ཅི་ཉེལ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་དེས་འབྲས་དང་ལྗོག་པ་སོགས་སྟོ་བྱར་སྐྱངས་པ་འགའ་ཞིག་བསྐྱེག་པར་བྱའོ། །

༡༦ ཤ་པགས་བཙུག་གི་ཁབ།

དབལ་ལྷན་སྤྱོད་འཇམ་གུག་པོ་ཤ་ཡི་ཁབ། །ཤ་དང་པགས་པ་རལ་བ་བཅོམ་ལ་སྦྱར། །ཞེས་པ་སྟེ། མདུང་ཅེ་
ལྷ་བྱའི་དབལ་དང་ལྷན་ཞིང་སྤྱོད་པ་འཇམ་པའི་ཅེ་མོ་ནས་གང་གུག་སོར་བྱས་པ་ནི་ཤའི་ཁབ་ཅེས་བྱ་བ་ཤ་དང་
པགས་པ་རལ་བ་བཅོམ་པ་ལ་སྦྱར་བར་བྱའོ། །

༤ ཞར་བྱང་མཚུག་དོན་བསྟུ་བ།

དེ་ལྟར་ཆ་བྱད་ནད་དང་གང་མཁོ་སྦྱད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་བྱུག་རྩ་བརྟག་པ་ལ་
སོགས་པའི་ཆ་བྱད་ཀྱི་ནམ་པ་ཇི་སྐད་བཤད་པ་ནམས་དང་། གཞན་ཡང་དབྱད་ཀྱི་ཚུལ་ནད་རིགས་དང་སྦྱན་
སོགས་ལ་གང་ལ་གང་མཁོའི་དབྱིབས་དང་ཆེ་ཆུང་གི་ཚད་སོགས་སྟོ་དང་ལྷན་པས་ལེགས་པར་དབྱད་ནས་
བཅོས་ཏེ་སྦྱར་བར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱིས་བཅོས་དཔལ་ལྷེར་གྱུར་ཀྱུམ་གྱི་རྩི་ཐེལ་རྒྱག་པའི་ཏེལ་པ་
ནད་དུ་རྩི་ཏྲོང་བཀོས་དང་སྦྱན་བྱར་དང་རུ་ཤིང་སོགས་ལ་བསྟུགས་པ་དང་། ལྷགས་སོགས་རིན་པོ་ཆེ་
གསེག་བརྟན་མིག་སྦྱན་འདེབས་པའི་བྱར་མ། མིག་སྟོར་རྩ་མི་འགྱུར་བའི་གཙགས་གདན། མིག་དུ་སྟོ་བཞི་
སོགས་ཀྱི་ཏེལ་གདན་མིག་གསུམ་ལ་སྦྱན་ཁྱེམ། གསོ་དབྱད་རང་ལུགས་ཀྱི་ལུག་ཉིའི་སྒྲིབ་ཤིང་དང་སྦྱགས་
རི་བོང་རྒྱུ་གཤེབས་པའི་ཡུ་བར་ཕག་པའི་ཟེ་བ་སོགས་ཀྱི་སྦྱན་ཕྱགས་དང་། ཕྱིང་ཞིབ་དབྱེ་བའི་སྦྱན་ཚགས་
ཀྱི་རིམ་པ་སོགས་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་རིམ་པ་ནམས་སོ། །དེས་ན་འདིར་ཆ་བྱད་ནམས་གཙོ་བོར་གསུངས་ཀྱི་
དབྱད་བྱེད་ཚུལ་ཞིབ་པར་དུམ་བུ་འོག་མ་གཉིས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པ།

བདུད་ཅི་སྟོང་པོ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་གསང་བ་མན་ངག་གི་རྒྱུད་ལས་དུམ་བུ་གཉིས་པ་བཤད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་
གཉེན་པོ་ཆ་བྱད་བསྟན་པའི་ལེའུ་སྟེ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་པའོ། །

བརྒྱད་པ། ཐ་མལ་ནད་མེད་ཀྱི་གནས།

ལེའུ་ཉེར་གསུམ་པ། མི་ན་བ་གནས་པར་བྱ་བ།

༡༡། དེ་ལ་ཡང་ཇི་ལྟར་བསྐྱབ་པར་ཁྱས་པ་དང་། དེའི་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ནས་ཡང་ངང་སྟོང་
 ཡིད་ལས་སྦྱིས་ཀྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་ཁྱས་སོ། །ཀྱེ་ངང་སྟོང་ཆེན་པོ་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལགས། །ནད་མེད་ཐ་
 མལ་གནས་ལ་ཇི་ལྟར་བསྐྱབ་པར་བགྱི། འཛོམས་ཇེ་སྟན་པའི་རྒྱལ་པོས་བཤད་དུ་གསོལ། ཞེས་ཁྱས་པ་
 ལས། ཞེས་པ་སྟེ། ཆ་བྱད་དཔྱད་ཀྱི་གནས་བཤད་ཟིན་པ་དེ་ནས་ཡང་ངང་སྟོང་ཡིད་ལས་སྦྱིས་ཀྱིས་འདི་
 སྐད་ཅེས་ཁྱས་སོ། །དེ་ཡང་ཀྱེ་སྟོན་པ་ངང་སྟོང་ཆེན་པོ་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལགས་ཞེས་མཆན་ནས་བོས་ཏེ།
 སྒར་གནས་བཅུ་གཅིག་ཏུ་གསུངས་པའི་བརྒྱད་པ་ནད་མེད་ཐ་མལ་གྱི་གནས་ལ་ཇི་ལྟར་བསྐྱབ་པར་བགྱི་ཞེས་
 འདྲི་ན་འཛོམས་ཇེ་སྟན་པའི་རྒྱལ་པོས་བཤད་དུ་གསོལ་ཞེས་གྲུས་པས་ཁྱས་པ་ལས་ཞེས་པའོ། །

སྟོན་པས་དེའི་ལན་བསྟན་པ།

དེ་ལ་འང་ཉན་པར་གདམས་ཤིང་མཆོམས་སྒྱུར་བ་དང་། གཞུང་དོན་དངོས་བསྟན་པ། ལེའུའི་མཆན་བསྟན་
 པའོ། །དང་པོ་ནི། སྟོན་པས་གསུངས་པ། ཀྱེ་ངང་སྟོང་ཆེན་པོ་ཉན་ཅིག་ །ཅེས་པ་སྟེ། ངང་སྟོང་ཡིད་ལས་
 སྦྱིས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་ངོས་པའི་ལན་དུ་སྟོན་པས་འདི་སྐད་ཅེས་གསུངས་པ། དེ་ཡང་ཀྱེ་ངང་སྟོང་ཆེན་པོ་ཉན་ལ་
 ཡིད་ལ་བྱུངས་ཤིག་དང་། ངས་ཁྱོད་ལ་མི་ན་བ་གནས་པར་བྱ་བའི་དོན་བཤད་པར་བྱའོ་ཞེས་གདམས་
 པའོ། །

གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་པ།

དེ་ལ་ཡང་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་པར་མ་གྱུར་ཐ་མལ་ལུས་པོ་
 ལ། །མི་ན་གནས་དང་རིང་དུ་འཛོམས་བྱ། །ཞེས་པ་སྟེ། རྣམ་པར་མ་གྱུར་པ་ནད་མེད་ཐ་མལ་དུ་གནས་
 པའི་མིའི་ལུས་པོ་དེ་ལ་མི་ན་བ་ཁོ་ནར་གནས་པ་དང་། དེ་ཉིད་ཡུན་རིང་དུ་འཛོམས་བྱ་བའི་ཐབས་རྣམ་པ་
 གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

དེ་ལ་འང་མི་ན་བ་གནས་པར་བྱ་བའི་ཐབས་བསྟན་པ་དང་། རིང་དུ་འཛོམས་བྱ་བའི་ཐབས་བསྟན་
 པའོ། །དང་པོ་ལ་འང་རྟེན་སྒྲུངས་ན་ནད་མི་འབྱུང་བར་བསྟན་པ། རྟེན་སྒྲུང་ཞིང་བསྒྲུང་བའི་ཐབས་བསྟན་པ་
 གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དང་པོར་མི་ན་གནས་པར་བྱ་བ་ནི། །ནད་ཀྱན་རྒྱུ་ལས་རྟེན་གྱིས་བསྒྲུང་ལས་

འབྱུང་། རྒྱུ་མེད་རྒྱུ་ལས་འབྲས་བྱ་འབྱུང་མི་སྲིད། །དེ་ཕྱིར་ནད་ནམས་ཀུན་གྱི་རྒྱུ་སྤང་བ། །ཞེས་པ་སྟེ།
གནས་འདི་ལ་མི་ན་བར་གནས་པར་བྱ་བ་དང་། ཆོ་བསྲིད་བའི་ཐབས་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། དང་པོར་མི་ན་
བར་གནས་པར་བྱ་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ་ནམ་གྱུར་གྱི་ནད་ཀུན་ཀྱང་ཉེ་རིང་གི་རྒྱུ་ལས་རྒྱུ་གྱིས་བསྐྱང་བ་ལས་
འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འབྲས་བྱ་འབྱུང་རུང་གི་རྒྱུ་དངོས་སུ་ཡོད་ཀྱང་རྒྱུ་བཞི་པོ་གང་རུང་
མེད་པར་རྒྱུ་ལས་འབྲས་བྱ་འབྱུང་བ་དངོས་པོའི་གཤེས་ལས་མི་སྲིད་པ་དེའི་ཕྱིར་བདེ་འདོད་ན་ནད་གྱི་རིགས་
ནམས་གང་ལྟར་བ་ཀུན་གྱི་རྒྱུ་སྤང་བ་ལ་བཙོན་པར་བྱའོ། །

༡ རྒྱུ་སྤང་ཞིང་བསྐྱང་བའི་ཐབས་བསྟན་པ།

དུས་དང་དབང་པོ་སྟོད་ལམ་རོ་རྩས་ནམས། །དམན་དང་ལོག་པ་ལྷག་པས་ནད་སྦྱེད་ལ། །ཡང་དག་སྦྱོར་བ་
ནད་མེད་གནས་པའི་རྒྱ། །དེ་ཕྱིར་སྟོད་ལམ་ཟས་སྦྱན་ནམ་གསུམ་པོ། །ཡང་དག་བསྟེན་པས་ནད་མེད་
བདེར་གནས་འགྱུར། ། ཞེས་པ་སྟེ། དེས་ན་ནད་གྱི་ཉེ་རྒྱུ་རྒྱུ་མཁྲིས་བད་ཀན་ནམ་པར་མ་གྱུར་པ་དེ་ལ་
དམིད་ལ་སོགས་པའི་དུས་བཞི་དང་། མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་ཡུལ་དང་བཅས་པ་ནམས་དང་། སྟོད་
ལམ་དང་ཟས་དང་བསྟེན་པར་འོས་པའི་སྦྱན་གྱི་རོ་རྩས་ནམས་རང་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་ཆད་ལས་ཉ་ཅང་
རྒྱུ་ཉེ་དམན་པ་དང་། རང་བཞིན་སོ་སོ་ལས་ལོག་པ་དང་ཆད་ལས་ལྷག་པ་སྟེ་དམན་ལྷག་ལོག་གསུམ་གྱི་
རྒྱུ་གྱིས་ནད་སྦྱེད་པར་བྱེད་ལ། དེ་ལས་ལྷོག་པ་དུས་སོགས་དམན་ལྷག་ལོག་པ་དང་བྲལ་ཏེ་ཇི་ལྟར་འཚམ་
པ་ཡང་དག་པའི་སྦྱོར་བས་ནད་མེད་ཐ་མལ་དུ་གནས་པའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཁོ་ན་ངེས་པ་ཉིད་དུ་བྱེད་པ་དེའི་ཕྱིར་
གོང་དུ་ལེགས་པར་བཤད་པའི་བྱ་བ་སྟོད་ལམ་གྱི་གནས་དང་། འཚོ་བ་ཟས་གྱི་གནས་དང་། སྦྱོར་བ་སྦྱན་གྱི་
གནས་དང་ནམ་པ་གསུམ་པོ་ནས་འབྱུང་བའི་ཆོ་ག་ནམས་ཡང་དག་པར་བསྟེན་པས་ལུས་སེམས་ནད་གྱི་རང་
བཞིན་མེད་པར་བདེ་བར་གནས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ། རིང་དུ་འཚོ་བར་བྱ་བའི་ཐབས་བསྟན་པ།

དེ་ལའང་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི།

ལོ་ལྷ་འདས་ཏེ་ལུས་བྱུངས་སྟོབས་འགྲིབ་པ། །ཆོ་བད་རྣམས་པའི་ནད་ལས་བསྲིང་བ་ནི། །བཅུད་ལེན་པན་
ཡོན་གནས་རྟེན་བྱ་ཐབས་བཞི། །ཞེས་པ་སྟེ། མི་གང་ཞིག་ལོ་དང་ལྷ་བ་མང་དུ་འདས་ཏེ་ལོངས་སྤྱད་པས་

ཁྲག་ལ་སོགས་པའི་ལུས་བྱངས་ནམས་དང་འབྱུང་བའི་སྟོབས་དང་དབང་པོ་སོགས་རིམ་གྱིས་འགྲིབས་པས་
ཆེད་ལྷག་མ་ཡང་ཉུང་བྱུང་བ་ཀླས་ཤིང་འཁོག་པའི་ནད་ཡིད་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ་དེ་ལས་རེ་ཞིག་ལུས་དང་ཆེ་
བསྐྱང་བའི་ཐབས་ཀྱི་མཆོག་དུ་གྱུར་པ་ནི་བརྟུང་གིས་ལེན་ཞེས་བྱ་སྟེ་དེ་དག་ལའང་ཕན་ཡོན་དང་གནས་དང་
རྟེན་དང་བྱ་བའི་ཐབས་བཞི་ཡོད་ཅེས་པའོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

དེ་ལའང་བརྟུང་ལེན་གྱི་ཕན་ཡོན་བསྟན་པ་དང་། གནས་བསྟན་པ། རྟེན་བཤད་པ། བྱ་ཐབས་བསྟན་
པའོ། །དང་པོ་ནི། ཕན་ཡོན་ཆེ་རིང་ན་ཆོད་དར་ལ་འཛོག་ །ལུས་མདངས་སྟོབས་སྦྱེད་དབང་པོ་གསལ་བར་
བྱེད། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་བརྟུང་ལེན་གྱི་ཆོག་ནམས་ཚུལ་བཞིན་བསྟན་པའི་ཕན་ཡོན་ནི་ཆེ་རིང་ཞིང་ན་
ཆོད་དར་མའི་གནས་སྐབས་ལྟ་བུ་ལ་སྦྲར་ཡང་འཛོག་པ་དང་། ལུས་ཀྱི་མདངས་དང་སྟོབས་དང་གཟི་བརྒྱན་
བསྦྱེད་ཅིང་དབང་པོ་ཀུན་གསལ་བར་བྱེད་པ་སོགས་ཕན་ཡོན་བརྗོད་དུ་མེད་དོ། །

༡ བརྟུང་ལེན་བྱ་བའི་གནས་བསྟན་པ།

གནས་གཙང་དབེན་དགའ་བར་ཆད་མེད་པ་དེར། །ཞེས་པ་སྟེ། བརྟུང་ལེན་དེ་ལྟ་བུ་གཙོ་བོར་སྒྲངས་པའི་
གནས་དེའང་མཐའ་འཁོར་གཙང་ཞིང་འདྲ་འཛིན་གཡེང་བ་མེད་པས་དབེན་པ་ཉམས་དགའ་བའམ། མི་དང་
མི་མ་ཡིན་པ་སོགས་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་པ་སྟེ་མདོར་ན་བག་ཐེབས་ཤིང་ཉམས་དགའ་བའི་གནས་སུ་རུང་བ་
ཡིན། །

༢ རྟེན་བཤད་པ།

རྟེན་ནི་རྟ་ཅང་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་པས། །ཆགས་སྤང་བཙོན་པས་གཟའ་སྐར་བཟང་དུས་འཇུག་ །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་
ལྟ་བུའི་བརྟུང་ལེན་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རྟེན་གྱི་གང་བཤད་དེ་ནི་རྟ་ཅང་རྒྱས་པ་ལོ་བདུན་ཅུ་འདས་ཏེ་ལུས་བྱངས་
གསོར་མི་རུང་བ་མེ་ཏྲོག་སད་གིས་ཁྱེར་བ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པས་མེ་ཏྲོག་རྟིང་པ་རྒྱ་དང་ཕྱད་ན་སོས་སུ་རུང་བ་དང་
འདྲ་བའི་རྟེན་གྱི་ཡུལ་ཀུན་ལ་ཆགས་པའམ། ཁྱད་པར་དུ་བྱུང་མེད་ལ་ཆགས་པའི་སེམས་སྤངས་ཏེ་ཆོག་ཇི་

ལྷ་བ་བཞིན་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་བཙོན་པ་དང་ལྷན་པས་གཟའ་ཆོས་སྐར་མ་བཟང་པོ་འཛོམ་པའི་དུས་སུ་འཇུག་པར་
བྱ་དགོས་སོ། །

༤ བཅུད་ལེན་བྱ་བའི་ཐབས་བསྟན་པ།

དེ་ལའང་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱ་ཐབས་གཙོར་སྒྲུབ་ཞུ་རྒྱུ་ནུས་པ་
གཉིས། །གཙོ་བོར་སྒྱུད་པ་སྟོན་འགོ་དངོས་གཞི་གཉིས། །ཞེས་པ་སྟེ། བྱ་བའི་ཐབས་དེ་ལའང་བྱ་བ་གཞན་
དང་མ་འདྲེས་པར་བཅུད་ལེན་ཁོ་ན་གཙོ་བོར་སྒྲུབ་པ་ དང་གང་ཅི་ཡང་རུང་བར་ཞུ་ལ་སྒྱུད་པ་དང་ནུས་
པ་གཉིས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །བཅུད་ལེན་ལ་ནུས་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་དང་པོ་གཙོ་བོར་སྒྱུད་པ་ལའང་སྟོན་
འགོ་དང་ དངོས་གཞི་གཉིས་སོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

དེ་ལའང་གཙོ་བོར་སྒྲུབ་བ་དང་། ཞུ་ལ་སྒྱུད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལའང་སྟོན་འགོའི་ཆོག་དང་། དངོས་
གཞིའི་ཆོག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྟོན་འགོ་སྐྱུམ་འཛོམ་རྗེས་ལ་ཁྲུས་བྱས་ལ། འབྲས་བུ་གསུམ་དང་
རྒྱུ་ཚྭ་ཅི་ཅི་ཡིང་། །བཅའ་སྒྲུབ་ཤུག་ཡུང་བ་བྱི་ཏང་ག། །བྱ་རམ་བ་རྩ་སྐྱར་བས་ཁོང་པ་སྐྱར་། །མ་སྐྱར་ས་
ངི་བཅས་ཆོས་ལྟར་དོན་མེད་འགྱུར། །ཞེས་པ་སྟེ། དང་པོ་སྟོན་འགོ་ནི། སྐྱུམ་ཆོས་དང་། དེའི་རྗེས་ལ་ཁྲུས་
བྱས་ལ། འབྲས་བུ་གསུམ་དང་རྒྱུ་ཚྭ་དང་ཅི་ཅི་ཡིང་དང་བཅའ་སྒྲུབ་དང་ཤུག་ཡུང་བ་དང་བྱི་ཏང་ག་དང་བྱ་
རམ་ནུས་པ་བ་རྩ་ལ་སྐྱར་བའི་སྒྲིང་རྩུལ་སྟེ་དང་འདྲ་བས་ཁོང་པ་དག་པོར་སྐྱར་དགོས་ཏེ་གལ་ཏེ་མ་སྐྱར་ས་
པར་བཅུད་ལེན་གྱི་ཆོག་དངོས་གཞི་བྱས་ན་ངི་མ་ནག་ནོག་དང་བཅས་པའི་སྐྱུམ་རས་སོགས་ལ་ཆོས་ལེགས་
པོ་མི་འབྱུང་བ་ལྟར་དོན་མེད་པས་འབྲས་བུ་ཇི་ལྟ་བུ་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་དངོས་གཞིའི་ཆོག་

དེ་ལའང་རྒྱུད་ཤས་ཅན་གྱི་བཅུད་ལེན་བཤད་པ་དང་། ཆ་ཤས་ཅན་གྱི་བཅུད་ལེན་བཤད་པ། གང་ཤས་ཅན་
གྱི་བཅུད་ལེན། རྩ་མེར་ཅན་གྱི་བཅུད་ལེན། ཆ་སྟོམས་གྱི་བཅུད་ལེན། ཟས་སྒྲིད་གྱི་སྒྲུབ་སྒྲུབ་། འབྲས་བུ་
འགྲུབ་དུས་བཤད་པ་བཅས་བདུན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་གཞི་སྒྲིག་སྒྲུབ་ཞུ་མར་སྐྱར་བྱས་ལ། །ནས་སྒྲིད་
བདུན་གསུམ་བཞག་ལ་ཞག་གངས་བསྟེན། །རྒྱུད་གི་ནད་སེལ་ཆོ་འཕེལ་བྱེད་པ་ཡིན། །ཞེས་པ་སྟེ། གོང་དུ་

བཤད་མ་ཐག་པའི་སྒྲིབ་འགྲོའི་ཆོས་ནམས་གྲུབ་པའི་རྗེས་སུ་དངོས་གཞིའི་སྒྲིབ་སྒྲུབ་འདི་ལྟར་བྱ་སྟེ། དེའང་
 སྒོག་སྒྲུབ་སྒྲིབ་མར་ནི་དེའི་ཙ་བ་སྒྲིབ་དང་བཤམ་བ་སྒྲུབ་བཅུ་གཅིག་ཆུ་ལ་བཙོས་ཏེ་ལེགས་པར་བསྐྱར་བ་ཞུན་
 མར་སྒྲུབ་ཏེར་གཅིག་དང་སྐྱར་བ་བྱས་ལ་ནས་གསེབ་ཏུ་སྒྲོད་ཁ་གཙོད་དང་བཙས་ནས་ཞག་བདུན་གསུམ་ཉི་
 སྟེ་ཙ་བ་གཅིག་གི་བར་དུ་བཞག་ལ་དེ་ནས་ཕྱངས་ཏེ་གོང་གི་ཞག་གངས་ཏེར་གཅིག་གི་ཁོངས་སུ་རྒྱུགས་པར་
 བསྐྱེན་ན་རྒྱུད་གི་ནད་ལས་ཐུར་པ་ཐམས་ཅད་སེལ་ཞིང་ལྷག་པར་དུ་ལུས་བྱངས་དང་ཆོ་འཕེལ་བར་བྱེད་པ་
 ཡིན་ནོ། །

༡ ཆ་ཤས་ཅན་གྱི་བརྩུད་ལེན།

བྲག་ཞུན་ལེགས་བདུལ་གསེར་དདུལ་བྱུགས་ནམས། །ལྷགས་སྒྲོད་འཕྲོད་སྒྲིབ་སྐྱར་བ་རིམ་བསྐྱེད་
 བཟའ། །ནད་འཛམས་ཆོ་འཕེལ་མོན་སྟེ་རྒྱ་སྒྲིབ་སྐྱར་། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་བྲག་ཞུན་ལེགས་པར་
 བདུལ་བ་གསེར་དདུལ་བྱུགས་ཀྱི་ཐལ་བ་ནམས་ ལྷགས་ཀྱི་སྒྲོད་དུ་འཕྲོད་སྒྲིབ་དང་སྐྱར་བ་རིམ་པས་
 ཆོས་ཆེར་བསྐྱེད་ལ་བཟའ་བར་བྱས་ན་རྒྱུད་མཁྲིས་བད་ཀན་ལས་ཐུར་པའི་ནད་ཀྱན་འཛམས་ཞིང་ལྷག་པར་
 སྒྲོབས་དང་ཆོ་འཕེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཞིང་མོན་སྟེ་དམར་པོ་དང་རྒྱ་སྒྲིབ་ནི་རྟག་ཏུ་སྐྱར་བར་བྱའོ། །

༢ གང་ཤས་ཅན་གྱི་བརྩུད་ལེན།

ཙི་ཏྲ་ཀ་དང་མར་སྐྱང་སྐྱར་བ་བསྟེན། །ཆོ་རིང་ལུས་རྒྱས་མེ་བྲོད་འབར་བར་བྱེད། །ཅེས་པ་སྟེ། ཡང་ཙི་ཏྲ་
 ཀའི་ཕྱེ་མ་མར་དང་སྐྱང་ཙིར་ཚུལ་བཞིན་སྐྱར་བ་བསྟེན་ན་ཆོ་རིང་ཞིང་ལུས་རྒྱས་པ་དང་མེ་བྲོད་ལྷག་པར་
 འབར་བར་བྱེད་དོ། །

༣ རྒྱ་སྐྱེར་ཅན་གྱི་བརྩུད་ལེན།

བ་གཅིན་སྐྱར་བསྟེན་གྱི་བྲག་མཛོན་ནད་སེལ། །ཞེས་པ་སྟེ། ཙི་ཏྲ་ཀའི་ཕྱེ་མ་དང་བ་གཅིན་སྐྱར་ནས་བསྟེན་ན་
 གྱི་བྲག་དང་མཛོན་ནད་སེལ་ཞིང་དར་བ་དང་སྐྱར་ཏེ་བསྟེན་ན་གཞང་འབྲུམ་སེལ་བར་བྱེད་དོ། །

༥ ཆ་སྟོམས་ཀྱི་བཅུད་ལེན།

ཨ་རུ་བར་སྐྱར་འབྲས་བུའི་སྟན་མར་གྱིས། །དབང་པོ་གསལ་ཞིང་སྟོབས་སྟེང་གས་ཀ་ས། །ཞེས་པ་སྟེ།
ཡང་ཨ་རུ་ར་དང་བ་རུ་ར་སྐྱར་རུ་ར་སྟེ་འབྲས་བུ་གསུམ་གྱི་སྟན་མར་གྱིས་ནི་དབང་པོ་གསལ་ཞིང་ལུས་སྟོབས་
སྟེང་པ་དང་གས་ཀ་ས་ལ་ཆོ་རིང་བ་སོགས་ཡོན་ཏན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་འབྱུང་ངོ་། །འདིར་ནམ་
གངས་ཅམ་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི་རྒྱས་པར་ནི་མན་ངག་རྒྱུད་ཀྱི་བཅུད་ལེན་གྱི་སྐབས་དང་། ཕྱི་རྒྱུད་དང་ཡན་
ལག་བརྒྱད་པ་ཙུ་འགྲེལ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

༦ ཟས་སྟོད་ཀྱི་སྤང་སྤང་།

ཀུན་ལ་ནད་དང་གང་འཕྲོད་ཟས་སྟོད་བསྟེན། །རུལ་སྐྱར་སྟོང་དུ་མི་འཕྲོད་སྤང་བར་བྱ། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་
ལྟར་བཤད་པ་སོགས་བཅུད་ལེན་ཀུན་ལ་ནད་དང་གང་འཕྲོད་ཀྱི་ཟས་སྟོད་དན་ཤེས་བཞིན་དུ་བསྟེན་པ་དང་།
རུལ་སྐྱར་སྟོང་དུ་སོགས་མི་འཕྲོད་པའི་ཁ་ཟས་སྤང་བར་བྱའོ། །

༧ འབྲས་བུ་འགྲུབ་དུས།

ཟླ་བ་གསུམ་དུག་ལོ་གཅིག་འབྲས་བུ་འགྲུབ། །ཅེས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཆོ་ག་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པ་
གཙོ་བོར་སྤྱད་ན་ཟླ་བ་གསུམ་མཇུག་གས་ཐ་མ་ཡང་ལོའི་གངས་གཅིག་གིས་ལུས་སྟོབས་དང་ཆོ་སོགས་
འབྲས་བུ་ཀུན་འགྲུབ་པར་ཐེ་ཆོམ་མེད་དོ། །

གཉིས་པ། ཞར་ལ་སྤྱད་པ།

དེ་མ་ལྟོགས་ན་ཞར་ལ་སྤྱད་བྱས་པས། །གནས་སྐབས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བར་རུས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །ཞེས་པ་སྟེ། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་བྱས་པ་ཅིང་ལུས་ཀྱིས་མ་ལྟོགས་ན་ཆོ་ག་བཞིན་དུ་སྤྱར་བའི་སྟན་མར་དེ་
སྤྱོད་ལྟོ་ལ་རྒྱུན་དུ་བསྟེན་ཞེས་ཞར་ལ་ལོངས་སྟོད་པར་བྱས་པས་ཀྱང་གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཆོ་དང་
ལུས་སྟོབས་འཕེལ་བ་སོགས་འབྱུང་བར་རུས་པ་ཡིན་ནི་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལེན་ཏེ་མཆན་བསྟན་པ།

བདུང་ཅི་སྒྲིང་པོ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་གསང་བ་མན་ངག་གི་རྒྱུད་ལས་དུམ་བུ་གཉིས་པ་བཤད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་
ན་བ་གནས་པར་བྱ་བའི་ལེའུ་སྟེ་ཉི་ཤུ་ཙ་གསུམ་པའོ།། །

དགྲུ་པ། རོས་བཟུང་རྟགས་ཀྱི་གནས།

རོས་བབྱང་རྟགས་ཀྱི་གནས་ཀྱི་གཞུང་དོན་འགྲེལ་བ་ལ་ཇི་ལྟར་བསྐྱབ་པར་བྱས་པ་དང་། དེའི་ལན་བསྐྱབ་
 པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ནས་ཡང་དང་སྟོང་ཡིད་ལས་སྦྱེས་ཀྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་བྱས་སོ། །ཀྱེ་དང་སྟོང་ཆེན་པོ་
 རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལགས། རོས་བབྱང་རྟགས་ཀྱི་གནས་ལ་ཇི་ལྟར་བསྐྱབ་པར་བགྱི། འཆོ་མཛད་སྤྱན་པའི་
 རྒྱལ་པོས་བཤད་དུ་གསོལ། ཞེས་བྱས་པ་ལས། ཞེས་པ་སྟེ། གནས་བརྒྱད་པ་གསུངས་ཆར་པའི་རྗེས་སུ་བྱ་
 བ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པ་དེ་ནས་ཡང་དང་སྟོང་ཡིད་ལས་སྦྱེས་ཀྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་བྱས་སོ། །དེའང་ཀྱེ་
 དང་སྟོང་ཆེན་པོ་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལགས། ཞེས་སྤྱན་པའི་གདངས་དང་བཅས་པས་མཆོན་ནས་བོས་ཏེ།
 ལྟར་བཤད་པའི་རྒྱུད་ལ་གནས་བཅུ་གཅིག་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ནང་ནས་རོས་བབྱང་རྟགས་ཀྱི་གནས་ཞེས་
 བྱ་བ་ལ་བདག་ཅག་རྣམས་ཅི་ལྟར་བསྐྱབ་པར་བགྱི་ཞེས་འདྲི་ན་འཆོ་མཛད་སྤྱན་པའི་རྒྱལ་པོས་བཤད་དུ་
 གསོལ་ཞེས་གྱས་པ་དང་བཅས་ཏེ་བྱས་པ་ལས་ཞེས་པའོ། །

སྟོན་པས་དེའི་ལན་བསྟན་པ།

དེ་ལ་འང་ཉན་པར་གདམས་ཤིང་མཛམས་སྒྱུར་བ་དང་། གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལྷོན་
པས་གསུངས་པ། གྲེ་བྱང་སྒྲོང་ཆེན་པོ་ཉན་ཅིག། ཅེས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཞུས་པའི་ལན་དུ་ལྷོན་པ་བྱང་སྒྲོང་རིག་
པའི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་གྲེ་བྱང་སྒྲོང་ཆེན་པོ་ཡིད་ལས་སྒྲེས་ལེགས་པར་
ཉན་ལ་ཡིད་ལ་བྱུངས་ཤིག་ཅེས་ཉན་པར་གདམས་པའོ། །

གཞུང་དོན་དངོས་བསྟན་པ།

ངོས་འཛིན་ཉལ་ས་ཀྱི་སྒོར་མདོར་བསྟན་པ་དང་། དེ་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ངོས་བཟུང་
ཉལ་ས་ལ་བསྐྱབ་པ་ནི། མེད་དུ་བ་ཇི་བཞིན་ཏུ། ཁད་ཀྱི་ངོས་ནི་ཉལ་ས་ལ་བཟུང་། །བརྟག་ཐབས་མེད་

པའི་སྒྲན་པ་ཡིས། རྟགས་ཉིད་རྟགས་སུ་མི་ཤེས་ཏེ། འུ་བ་སྒྲངས་པར་འཁྲུལ་དང་འབྲ། སྒྲིན་འདུས་ཆར་
 འབྱུང་བེར་བ་ལྟར། ཁ་ངེས་རྟགས་སུ་བྱེད་པ་ཡོད། དེ་ཕྱིར་ངོས་འཛིན་བརྟག་ཐབས་མན་ངག་
 གཅེས། ཁ་དམར་བཙོས་ལ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉེས་པ་དངོས་སྟོན་བརྟག་པ་དང་། སྐྱེ་བོ་མཁས་ཟེར་མགྲ་
 བུའི་ཕྱིར། རྟག་གཡོ་སྟོན་གྱིས་བརྟག་པ་དང་། གསལ་ཆེ་སྒྲུང་དོར་བྱ་བའི་ཕྱིར། སྤང་སྒྲུང་མུ་བཞིར་བརྟག་
 པའོ། ཞེས་པ་སྟེ། ངོས་བཟུང་རྟགས་ཀྱི་གནས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་ནི་འདི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་
 ན་མེད་དང་དུ་བཅི་བཞིན་དུ་ཞེས་པ་སྟེ་མེ་མེད་ན་དུ་བ་མི་འབྱུང་བའམ། དུ་བའི་རྟགས་ཀྱི་དུ་ལྟན་གྱི་ལ་ལ་མེ་
 ཡོད་པར་རྟགས་ལུས་པ་མེད་ན་མི་འབྱུང་གི་འབྲེལ་བ་ལས་ཤེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་མེད་དང་འབྲ་བའི་ནད་ཀྱི་
 ངོས་ནི་དུ་བ་དང་འབྲ་བ་རང་ཉིད་ཀྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་བཟུང་བར་བྱའོ། རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་འོག་ནས་
 འཆད་པའི་བརྟག་ཐབས་དེ་ལྟ་བུ་མེད་པའི་སྒྲན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ནད་རང་རང་གིས་གསལ་བར་བསྟན་པས་
 རྟགས་འཁྲུལ་མེད་ཉིད་ཀྱང་རྟགས་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་མི་ཤེས་ཏེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་མེ་འདོད་པའི་སྐྱེས་བུ་འགའ་
 ཞིག་གིས་དུ་བ་མཐོང་དུ་བྱིན་ཀྱང་ཚུ་ཆན་གྱི་སྒྲངས་པའམ་དབྱར་དུས་ཀྱི་སྒྲངས་ཡིན་པ་ལྟར་འཁྲུལ་ནས་མེའི་
 འབྲས་བུ་མཐོང་ཡང་མེ་མི་རྟོན་པ་དང་འབྲ་ལ། ཡང་ནི་དབྱར་དུས་སྒྲིན་གྱི་ཁ་དོག་དལ་བྲེལ་སོགས་ཀྱི་ཤེས་
 བྱེད་གང་ཡང་མེད་པར་སྒྲིན་འདུས་པ་ཙམ་ལས་དེ་རིང་ངེས་པར་ཆར་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་བ་ལྟར།
 ལྟར་སྒྲུང་གི་ནད་རྟགས་མ་ངེས་པ་རེ་ལ་འདི་ནི་ནད་འདིའི་རྟགས་ཡང་དག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཡིད་ཆེས་སུ་བྱེད་
 པ་དག་ཀྱང་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར་ལྟར་སྒྲུང་དང་ཅལ་སྒྲོག་ཙམ་མ་ཡིན་པའི་ངོས་འཛིན་ཚུལ་འཁྲུལ་པ་མེད་པའི་
 བརྟག་ཐབས་མན་ངག་དང་བཅས་པ་འདི་ལྟར་གསལ་བ་པོར་ཁས་འཆེ་བ་ཀྱན་ལ་གཅེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཁ་
 དམར་གདགས་པ་སྟེ་ནད་པ་ལ་ལུང་སྟོན་པ་དང་ནད་བཙོས་པ་ལ་མི་དགོས་ཀ་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེས་པ་
 སྒྲུང་སོགས་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་སྟོན་ནས་བརྟག་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བོ་ཀྱན་གྱིས་སྒྲན་པ་འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་
 མཁས་པ་ཞིག་གོ་ཞེས་ཟེར་ཞིང་ཡིད་ཆེས་པའམ། དགའ་མགྲ་རངས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྐྱེ་ཐབས་སམ་ངན་
 གཡོ་སྟོན་ཅན་གྱི་སྟོན་ནས་བརྟག་པ་དང་། ནད་པ་གསལ་བ་ལ་འཇུག་པའི་ཆེ་སྒྲུང་དོར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་
 སྤང་སྒྲུང་མུ་བཞིར་བྱེ་ནས་བརྟག་པ་དང་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

དེ་ལའང་ ཉེས་པ་དངོས་བསྟན་གྱི་བརྟག་པ་བསྟན་པ་དང་། རྟག་གཡོ་སྟོན་གྱི་སྟོན་ནས་བརྟག་པ་བསྟན་པ།
 སྤང་སྒྲུང་མུ་བཞིའི་བརྟག་པ་བསྟན་པའོ། །

ལེའུ་ཉིད་བཞི་པ། ཉེས་པ་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་བརྟག་པ།

༡༡། །དེ་ལ་ཡང་ གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་པ་དང་། ལེའུ་འཆན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་འང་
མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཉེས་པ་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་བརྟག་པ་ལ། སྟོང་
བ་རྒྱུ་ཡི་སྟོན་པ་བརྟག་པ་དང་། །མཆན་ཉིད་རྟགས་ཀྱི་སྟོན་པ་བརྟག་པ་དང་། །ཕན་གཞོད་བསྟེན་པའི་སྟོ་
ནས་བརྟག་པའོ། ། ཞེས་པ་སྟེ། བརྟག་ཐབས་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་ཉེས་པ་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་བརྟག་པ་
ལའང་ནད་སྟོང་བར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ཡི་སྟོན་པ་བརྟག་པ་དང་། མཆན་ཉིད་རྟགས་ཀྱི་སྟོན་པ་བརྟག་པ་དང་།
སྤར་ཕན་གཞོད་བསྟེན་པའི་སྟོན་པ་བརྟག་པའོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

དེ་ལ་ཡང་སྟོང་བ་རྒྱུ་ཡི་སྟོན་པ་བརྟག་ཐབས་དང་། མཆན་ཉིད་རྟགས་ཀྱི་སྟོན་པ་བརྟག་ཐབས། ཕན་གཞོད་
བསྟེན་པའི་སྟོན་པ་བརྟག་ཐབས་བཅས་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ནི། སྟོང་བ་རྒྱུ་རྟོག་ཟས་དང་སྟོད་ལམ་
རྣམས། །གང་ཟོས་གང་བྲས་ནད་ཀྱན་རྟགས་པར་བྱས། །ཁྱད་པར་སྟོང་བའི་རྟོག་གིས་ཤེས་པར་བྱ། །ཅི་
ཕྱིར་རྒྱུ་ལས་འབྲས་བྱ་འགལ་མི་སྲིད། །ཅེས་པ་སྟེ། ཐོག་མར་ནད་གང་ཡང་ངོས་འཛིན་པ་ལ་ཞུགས་པ་དེའི་
ཆེ་ནད་སྟོང་བའི་རྒྱུ་རྟོག་དུ་གྱུར་པ་ཟས་སྟོན་དང་སྟོད་ལམ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་གང་དང་ཅི་ལྟ་བུ་ཟོས་ཤིང་
འབྲུངས། ཉལ་འདུག་འགྲོ་འཆག་གང་དང་ཅི་ལྟ་བུ་བྲས་ཞེས་ཅ་བའི་རྒྱུ་དུ། ཇི་བ་ཡང་ལ་རྩལ་པའི་ཟས་
སྟོད་ཀྱི། རྟོག་གིས་ཞེས་བྲ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་པ་ལེགས་པར་ངོས་པས་ཀྱང་ནད་ཀྱན་ཚུལ་བཞིན་རྟགས་
པར་བྱས་ལ། ཁྱད་པར་དུ་སྟོང་བའི་རྟོག་དུས་དང་དབང་པོ་དམན་ལྷག་ལོག་པ་སོགས་གོང་དུ་ནད་ཀྱི་རྟོག་
བསྟེན་པའི་སྐབས་དང་བསྟེན་ནས་ངོས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྒྱུ་རྟོག་དེ་ལས་
སྟོས་པའི་འབྲས་བྱ་ནད་རྟགས་འགལ་བར་འབྱུང་བ་མི་སྲིད་དེ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་
དོན་གྱིས་སོ། །

གཉིས་པ། མཆན་ཉིད་རྟགས་ཀྱི་སྟོན་པ་བརྟག་ཐབས།

དེ་ལ་ཡང་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི། མཆན་ཉིད་རྟགས་ལ་བརྟག་
གཞི་བརྟག་ཡུལ་དང་། །བརྟག་སྟོན་བརྟག་པའི་ཚུལ་དང་རྣམ་པ་བཞི། །ཅེས་པ་སྟེ། མཆན་ཉིད་རྟགས་ཀྱི་སྟོ་

ནས་བརྟག་པ་དེ་ལས་གང་བརྟག་པའི་གཞི་དང་། གང་ལ་བརྟག་པའི་ཡུལ་དང་། གང་ཏུ་བརྟག་པའི་སྒོ་
དང་། ཇི་ལྟར་བརྟག་པའི་ཚུལ་དང་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གང་བརྟག་པའི་གཞི་བསྟན་པ་དང་། གང་ལ་བརྟག་པའི་ཡུལ་བསྟན་པ། གང་ཏུ་
བརྟག་པའི་སྒོ་བསྟན་པ། ཇི་ལྟར་བརྟག་པའི་ཚུལ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཞི་ནི་རྒྱུད་དང་མཁྲིས་པ་
བད་ཀན་གསུམ། །མཚན་ཉིད་འཕེལ་བད་གསེག་ལྡང་འབྲུགས་པའི་རྟགས། །ཚ་གང་གཉིས་སུ་བྲིལ་ལ་
བརྟག་པར་བྱ། །ཞེས་པ་སྟེ། གང་བརྟག་པའི་ནད་གཞི་ནི་རྣམ་པར་གྱུར་པའི་ནད་རྒྱུད་དང་མཁྲིས་པ་དང་
བད་ཀན་གསུམ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རང་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་འཕེལ་བད་གསེག་ལྡང་འབྲུགས་པ་སོགས་
འཕེལ་འགྱུར་ནད་ཀྱི་གནས་སུ་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནད་རྟགས་སོ་སོར་མ་འདྲེས་པར་མང་ཏུ་བྱེ་ཞིང་དོན་
ཐོག་ཏུ། ཚ་གང་གཉིས་སུ་མ་འདྲེས་ནད་གཞན་མེད། །ཅེས་པ་ལྟར་ཚ་བ་དང་གང་བའི་རྟགས་རྣམ་པ་
གཉིས་སུ་བྲིལ་གྱིས་བྲིལ་ལ་བརྟག་པར་བྱའོ། །

༢ གང་ལ་བརྟག་པའི་ཡུལ་བསྟན་པ།

བརྟག་ཡུལ་དབང་པོ་ཡུལ་ལྡང་བྲིམ་ལ། །དབང་པོ་མིག་དང་ན་བ་སྣ་ལྟེ་ལུས། །ཡུལ་ནི་གཟུགས་སྒྲིབ་རྩེ་རོ་རེག་
བྱ་ལ། །བྲིམ་ལྡང་པ་འབྲུ་སྒྲུགས་རྒྱ་ཁག་བརྟག་ །ཅེས་པ་སྟེ། ནད་གང་ལ་བརྟག་པའི་ཡུལ་ནི་དབང་པོ་ལྡ་
དང་དེའི་ཡུལ་ལྡ་དང་བྲིམ་ལྡ་སྟེ་བཙོ་ལྡོ། །དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། དབང་པོ་ནི་ནད་པའི་མིག་དང་ན་བ་དང་སྣ་
དང་ལྟེ་དང་ལུས་དང་ལ། ཡུལ་ནི་ནད་པའི་དབང་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་རིམ་པ་བཞིན་ཏུ་གཟུགས་སྒྲིབ་རྩེ་རོ་
རེག་བྱ་དང་ལ། བྲིམ་ནི་ནད་པའི་ལྡང་པ་དང་འབྲུ་བ་དང་སྒྲུག་པ་དང་བྲིམ་དང་ཁག་དང་ལྡ་ལ་བལྟ་རེག་བྲི་
བའི་སྒོ་ནས་བརྟག་པའོ། །

༣ གང་ཏུ་བརྟག་པའི་སྒོ་བསྟན་པ།

བརྟག་སྒོ་ཡུལ་ཏུས་རང་བཞིན་ན་ཚོད་དང་། །ཉིན་ཞག་བས་བོས་གནས་ལས་མ་འབྲུལ་རྟོགས། །ཞེས་པ་
སྟེ། ནད་གང་ཏུ་བརྟག་པའི་སྒོ་ནི་དང་ཅན་གང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་དང་། དབྱར་ལ་སོགས་པའི་ཏུས་
དང་། རྒྱུ་གི་མི་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་དང་། སྐས་པ་ལ་སོགས་པའི་ན་ཚོད་དང་། ཐོ་རངས་ལ་སོགས་

པའི་ཉིན་ཞག་དང་། བཀའ་དྲུས་སོགས་ཟས་ཟོས་མ་ཟོས་དང་། དབྱི་ཁྱེད་ལ་སོགས་པའི་ནད་ཀྱི་གནས་ཏེ་
དེ་ནམས་ཕན་ཚུན་སྒོ་བསྐྱེད་ནས་ལེགས་པར་བརྟགས་པ་ལས་ཡུལ་དྲུས་སོགས་མཐའ་དག་མཚུངས་ན་རྒྱང་
པའི་ནད་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ཞིང་། འངས་ན་ལྷན་འདུས་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་མ་འབྲལ་བར་རྟོགས་ཀྱིས་པ་ཡིན་
ནོ། །

༤ ཇི་ལྟར་བརྟག་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ།

དེ་ལ་ཡང་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། བརྟག་ཚུལ་བཟླ་དང་རེག་པ་དྲི་བས་
བརྟག་ །ཅེས་པ་སྟེ། ནད་ཇི་ལྟར་བརྟགས་པའི་ཚུལ་ལ་མིག་གིས་བཟླ་བ་དང་། སོར་མོས་རེག་པ་དང་། དྲི་
བའི་སྒོ་ནས་བརྟག་པ་སྟེ་ནམ་པ་གསུམ་མོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

དེ་ལ་མིག་གིས་བཟླ་བའི་སྒོ་ནས་བརྟག་པ་དང་། སོར་མོས་རེག་པའི་སྒོ་ནས་བརྟག་པ། རག་གིས་དྲི་བའི་སྒོ་
ནས་བརྟག་པ་བཅས་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ནི། བཟླ་བ་མིག་ཡུལ་བོངས་དབྱིབས་ཁ་དོག་བརྟག་ །ཁྱད་པར་ལྟེ་
དང་རྒྱ་ལ་བརྟག་པར་བྱ། །འདི་ནི་མཐོང་བ་ཡུལ་རིག་བརྟག་པ་ཡིན། །ཞེས་པ་སྟེ། བཟླ་བའི་སྒོ་ནས་ནད་
ངོས་འཛིན་པ་ནི་སྒྲན་པའི་མིག་གི་ཡུལ་དུ་རྒྱུར་པའི་བརྟག་པ་ཐམས་ཅད་དེ་ནད་པའི་ལུས་བོངས་ཆེ་རྒྱང་དང་
དབྱིབས་ཁ་དོག་སོགས་ཀྱན་ལ་བརྟག་པར་བྱ་ཞིང་། ཁྱད་པར་དུ་ལྟེ་དང་དྲི་རྒྱ་ལ་བརྟག་པར་བྱ་བ་འདི་ལྟ་བུ་
ནི་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་རིག་པའི་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

༥ སོར་མོས་རེག་པའི་སྒོ་ནས་བརྟག་པ།

རེག་པ་ལུས་ཡུལ་ཆ་གང་འབྱར་འཇམ་བརྟག་ །ཁྱད་པར་བད་སྒྱུར་འཕྱིན་པ་རྩ་ལ་བརྟག་ །འདི་ནི་དཔྱོད་པ་
དོན་རིག་བརྟག་པ་ཡིན། །ཞེས་པ་སྟེ། སྒྲན་པའི་ལག་པས་རེག་པའི་སྒོ་ནས་ནད་ངོས་འཛིན་པ་ནི་ལུས་ཀྱི་
ཡུལ་ཏེ་རེག་བྱ་ཆ་གང་འབྱར་འཇམ་སོགས་ལ་བརྟག་ཅིང་ཁྱད་པར་དུ་ནད་དང་སྒྲན་པ་གཉིས་བད་སྒྱུར་བའི་
ཕྱིན་སྲིད་བ་པོ་ལྟ་བུའི་རྩ་ལ་བརྟག་པར་བྱེད་པ་འདི་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དཔྱོད་པ་ཟབ་མོས་སྒྲོག་གྱུར་གྱི་དོན་རིག་
པའི་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

༣ ངག་གིས་ངི་བའི་སྒོ་ནས་བརྟག་པ།

ངི་བས་བརྟག་པ་ན་བའི་ཡུལ་ཀུན་ཏེ། གང་གིས་གང་ལྟར་གང་ན་གང་དུ་གང་། ཁྱད་པར་རྒྱ་གནས་མཚན་
ཉིད་ངིས་ལ་བརྟག། རྒྱ་ལ་ཉེས་པ་གནས་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ། མཚན་ཉིད་ནད་རིགས་བྱེ་བྲག་ཕྱེད་པར་
འགྱུར། རྟེ་ཕྱིར་བརྟག་པ་ཀུན་ལ་ངི་བ་གཅེས། འདི་ནི་ཐོས་པ་སྤྱོད་རིག་ཅེས་སུ་བཤད། ཅེས་པ་སྟེ། སྤྲོ་
པའི་ངག་གི་ངི་བའི་སྒོ་ནས་བརྟག་པ་ནི་ན་བའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཆོག་ཀུན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཅི་ལྟར་ཞེ་ན།
རྒྱུན་གང་གིས་ན། ན་ལུགས་གང་ལྟར་ན། ལུས་ཀྱི་གནས་གང་ན་ན། རི་རྒྱང་སོགས་གང་དུ་ན། སྤྱི་གང་
གི་ཆོ་ན་ན་ཞེས་འདྲི་ཞིང་ཁྱད་པར་དུ་ནད་ཀྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་དང་གནས་དང་མཚན་ཉིད་ཞིབ་ཏུ་ངིས་ལ་བརྟག་
གོ། རྟེ་ཡང་རྒྱ་རྒྱུན་གང་གིས་བསྐྱང་ཞེས་ངིས་པ་ལས་ཉེས་པ་གསུམ་པོ་གང་ཡིན་ཤེས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ་
ལུས་ཀྱི་སྟོད་སྟངས་ཕྱི་ནང་སོགས་གནས་གང་ན་ན་ཞེས་ངིས་པ་ལས་འཇུག་པའི་སྒོ་དུག་པོ་གང་ཡིན་ཤེས་ལ།
རྩལ་ཅིང་ཡང་བ་སོགས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ངིས་པ་ལས་ནད་རིགས་ཕྱ་མའི་བྱེ་བྲག་དང་བཅས་པ་མ་འདྲེས་
ཤིང་ཕྱེད་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར་ན་བརྟག་པ་ཀུན་ལ་ངི་བ་ཉིད་གཅེས་ཤིང་མཚོག་ཏུ་གྱུར་པ་འདི་ལྟ་བུ་ནི་
ཐོས་པ་སྤྱོད་རིག་གི་བརྟག་པ་ཞེས་སུ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ། སན་གཞོན་བསྟེན་པའི་སྒོ་ནས་བརྟག་པ།

སན་གཞོན་བསྟེན་པ་ཟས་སྟོད་སྟེན་དཔུང་བཞི། རྒྱ་དང་ནད་ཀྱི་ངོ་བོ་མཐུན་མི་མཐུན། འཕྲོད་མི་འཕྲོད་
ལས་ནད་ཀུན་ཤེས་པར་འགྱུར། ལྟར་སྤང་མ་ཡིན་བསྐྱངས་པས་རྟོགས་འགྱུར་ཏེ། སྟེན་པས་ཉམས་ཆེད་
ནད་པའི་གསོ་དོན་ཤེས། ཞེས་གསུངས་སོ། ཞེས་པ་སྟེ། གང་ལ་སན་པ་དང་གཞོན་པ་བསྟེན་པའི་སྒོ་ནས་
བརྟག་པ་ནི་ཟས་དང་སྟོད་ལམ་དང་སྟེན་དང་དཔུང་དེ་རྣམ་པ་བཞིའི་སྒོ་ནས་ངེས་པར་བྱ་དགོས་པ་ལས། དེ་
བཞི་པོ་ཡང་སྤར་བསྟེན་པ་དང་ད་ལྟ་བསྟེན་བཞིན་པའི་ནད་ནས་ནད་སྟོང་བའི་རྒྱུར་གྱུར་པ་དེ་དང་ནད་ཀྱི་ངོ་
བོ་གཉིས་པོ་སན་ཚུན་མཚན་ཉིད་མཐུན་ནམ་མི་མཐུན་དང་། སྟོད་ནས་ཀྱང་དེ་གཉིས་འཕྲོད་དམ་མི་འཕྲོད་
སོགས་ཞིབ་ཏུ་བརྟགས་ཤིང་དཔུང་པ་ལས་ཀྱང་ནད་རིགས་ཀུན་འཁྲུལ་མེད་དུ་ཤེས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་
ཐེ་ཆོམ་དང་ཕྱོགས་ཙམ་གྱི་རྟགས་ལྟར་སྤང་བ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ལན་མང་པོ་ངེས་ཤེས་མ་འདྲོངས་ཀྱི་བར་དུ་
བསྐྱངས་པས་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ་དེ་ལྟ་བུའི་ཆོ་ན་སྟེན་པས་ནད་ཀྱི་ཉམས་ཆེད་ནས་ནད་པའི་གསོ་
དོན་བདེ་བླག་ཏུ་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པ།

བདུད་ཅི་སྟོང་པོ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་གསང་བ་མན་ངག་གི་རྒྱུད་ལས་དུམ་བུ་གཉིས་པ་བཤད་པའི་རྒྱུད་གི་
ཉེས་པ་དངོས་སུ་སྟོན་པ་བརྟག་པའི་ལེའུ་སྟེ་ཉི་ཤུ་ཅ་བཞི་པའོ།། ॥

ལེའུ་ཉེར་ལྔ་པ། ངན་གཡོ་སྟོན་གི་སྟོན་ནས་བརྟག་པ།

༡༡། ངན་གཡོ་སྟོན་གི་སྟོན་ནས་བརྟག་པའི་ལེའུའི་གཞུང་དོན་འགྲེལ་བ་ལ། ཉན་པར་གདམས་ཤིང་
མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་པ། ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པའོ། ཏང་པོ་ནི། དེ་ནས་ཡང་
ངང་སྟོང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་གིས་འདི་སྟོན་ཅེས་གསུངས་སོ། གྲེ་ངང་སྟོང་ཆེན་པོ་ཉན་ཅིག ཅེས་པ་སྟེ།
ཉེས་པ་དངོས་སུ་བརྟག་པ་བཤད་ཟིན་པའི་མཇུག་དེ་མ་ཐག་པ་དེ་ནས་ཡང་ངང་སྟོང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་གིས་
འདི་སྟོན་ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་གྲེ་ངང་སྟོང་ཆེན་པོ་ཡིད་ལས་སྟེས་ལེགས་པར་ཉན་ལ་ཡིད་ལ་བྱུངས་
ཤིག་དང་ངས་བཤད་པར་བྱའོ་ཞེས་གདམས་པའོ། །

གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་པ།

དེ་ལ་ཡང་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱལ་པར་བཤད་པའོ། ཏང་པོ་ནི། ངན་གཡོ་སྟོན་གི་སྟོན་ནས་བརྟག་པ་
ནི། མཚན་ཉིད་ཤེས་བྱ་མཚང་འབྱུང་དེ་དུས་བསྐང་། སྤར་རྗེས་བཅད་དང་བཅུད་ལ་བོར་བ་དང་། ཁ་
བཅིང་སྟོ་ལ་གདོན་དང་ཐབས་འོག་གཞུག ཅེས་པ་སྟེ། སྟན་པས་ནད་གི་བརྟག་ཐབས་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་
ཙམ་དུ་མ་ཟད་ནམ་པ་དུ་མའི་སྟོན་ནས་གང་ལ་འང་མ་སྟོངས་པའི་ཐབས་གི་སྟོན་ནས་བརྟག་ཅིང་ངེས་པར་བྱ་
དགོས་པ་ལས་འདི་སྟོན་རང་ཉིད་ལ་སྟེ་བོ་ཀྱན་གིས་མཁས་པའི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའོ་ཞེས་སྟན་གསུངས་ཀྱང་
འབྱུང་བའི་ཆེད་དུ་ངན་གཡོ་སྟོན་ཐབས་གི་སྟོན་ནས་ནད་བརྟག་པའི་ཚུལ་འདི་ལྟ་བུ་ཡང་ཅི་ནས་ཤེས་ཤིང་ཁོང་
དུ་རྒྱུད་པར་བྱ་དགོས་སོ། །དེ་ལ་ནི་ནད་སྦྱི་བྱེ་བྲག་གི་མཚན་ཉིད་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་ཕོ་ཉ་བ་སོགས་ལ་
མཚང་འབྱུང་བའི་ཚུལ་དང་ནད་པའི་མདུན་དེར་ཡང་དུས་བསྐང་བ་དང་། སྤར་གི་རྗེས་བཅད་པའི་ཚུལ་དང་།
བཅུད་ལ་བོར་བའི་ལན་དང་། ཁ་བཅིང་བར་བྱ་བ་དང་། སྟོ་ལ་གདོན་པར་བྱ་བ་དང་ཐབས་གིས་འོག་ཏུ་
གཞུག་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་དང་ནམ་པ་བརྒྱད་གི་སྟོན་ནས་བརྟག་པའོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

དེ་ལ་ཡང་མཚན་ཉིད་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། མཚན་འབྲུ་བར་བྱ་བ། ཏུས་བསྐྱེད་པ། སྤར་ཐེས་བཅད་པ།
བརྩུད་ལ་བོར་བ། ལ་བཅིང་བ། སྤོ་ལ་འདོན་པ། ཐབས་འོག་གཞུག་པ་བཅས་བརྒྱད་དོ། དང་པོ་ནི། དང་
པོ་མཚན་ཉིད་ཤེས་པར་བྱ་བ་ནི། འདྲ་ཀུན་གྱི་དང་ལྷན་པར་རྟགས་ཤེས་པས། འདི་ན་ཙམ་ལས་འདི་འོང་
རྟགས་པར་འབྱུང་། དེ་ཕྱིར་འདི་ལ་གོམས་ཤིང་འདྲིས་པ་གཙུག་། རིན་ཆེན་ལ་སོགས་བཟང་ངན་ཤེས་པ་
ཡང་། བསྟན་བཅས་མ་ཡིན་དེ་མེད་པར་ཡང་མིན། ཞེས་པ་སྟེ། རན་གཡོ་སྟོན་བརྟག་གི་ནང་ནས་དང་པོ་
ནད་གང་ཡིན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཤེས་པར་བྱ་བ་ནི། རན་ཀུན་གྱི་སྤྱི་དང་ལྷན་པར་གྱི་རྟགས་རྒྱ་རྒྱས་ཚུལ་
མཚན་ཉིད་སོགས་གོང་དུ་ནད་གནས་དང་། འོག་ནས་མན་ངག་རྒྱད་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་སོ་སོར་འབྲེད་ཤེས་
དགོས་པ་དེ་དག་གིས་ནི་ནད་པའི་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་ན་ཞེས་སྟོས་པ་ཙམ་ལས་དེ་ནི་ནད་འདི་
འདྲ་ཞིག་འོང་སྟེ་ཏུ་འབྱུང་མེད་རྟགས་པར་འབྱུང་བ་དེའི་ཕྱིར་ན་བཤད་མ་ཐག་པའི་ནད་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱས་སོགས་
དང་། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་འདི་ནི་འདི་འོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་ནས་ནད་པ་གསོ་བ་མང་དུ་མཐོང་བ་ལྟར་
གཞུང་བཤད་དང་འོ་སྟོན་གཉིས་ཀ་ལ་གོམས་ཤིང་འདྲིས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་གཙུག་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བེ་རྩུ་ལ་
སོགས་རིན་ཆེན་གྱི་རིགས་དང་། ལ་སོགས་པའི་ཁོང་ནས་དཀར་ཡོལ་དང་གོས་དར་སོགས་དང་། རྟ་དང་།
སྤྲང་པོ་དང་སྟན་ལྟ་བུའི་བཟང་ངན་ཤེས་པར་བྱ་བ་དེ་ཡང་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་བསྟན་བཅས་ཁོ་ན་
མཐོང་བས་ཀྱང་རྟགས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། བསྟན་བཅས་དེ་མེད་པར་མཐོང་བ་བརྒྱད་པའི་འོ་སྟོན་ཁོ་ནས་ཀྱང་
མཐའ་མི་ཆོད་ཅིང་། ཇི་ལྟ་བུ་ཁོང་དུ་རྒྱད་པར་རྟུས་པའང་མིན་པ་དེས་ན་འདི་གཉིས་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་
མེད་ན་མཁས་པ་མི་འབྱུང་བས་བྱུང་འབྲེལ་དུ་བསྟན་པ་ལ་ནན་ཏན་གྱིས་ཤིག །

༢ མཚན་འབྲུ་བར་བྱ་བ།

མཚན་འབྲུ་པོ་ཉི་འབྲེལ་བ་ཐབས་ཀྱི་ཕྱིར། ཅི་ན་ཇི་ལྟར་གང་བཏང་སུ་ཡིན་དང་། ཞལ་གྲངས་དཔྱད་པས་
མི་སྣ་མངོན་པར་ཤེས། ། ཞེས་པ་སྟེ། རན་པ་དང་མ་ཕྱད་པའི་སྤྱོད་ལ་དུ་མཚན་འབྲུ་བ་ནི་པོ་ཉི་བ་ནད་པ་
དང་འབྲེལ་ཞིང་རྒྱས་ཡོད་པ་ཞིག་ལ་གཡོ་ཐབས་མཁས་པའི་ངག་གིས་བརྟག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྟེན་སྤྱི་
རིགས་སྟོ་ཆོགས་དང་སྟེལ་ནས་ནད་པ་དེའི་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཅི་ན། ན་ལུགས་ཇི་ལྟར་ན། ཟས་སྟན་གང་འདྲ་
བཏང་། སྟན་པ་སུ་ཡིན་དང་། ཞལ་གྲངས་དུ་ཙམ་སོང་ཞེས་སོགས་དྲི་བའི་སྟོན་ནས་ལེགས་པར་དཔྱད་པས་
ནད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མི་སྣ་བའི་སྤྱོད་ལ་ནས་ཆ་ཙམ་མངོན་པར་ཤེས་པར་འབྱུང་རོ། །

༣ ཏུས་བསྐྱིང་བ།

ཏུས་བསྐྱིང་རིངས་སྟབས་མ་ཡིན་ཐང་ཅིག་གནས། །དེ་བར་ལུས་ངག་མ་ཡེངས་གཏམ་ལ་དབྱད། །ཅེས་པ་
སྟེ། ནད་གང་ཡང་ལྟ་རེག་ཙམ་གྱིས་འཁྲུལ་མེད་དུ་མ་ཤེས་ན་རེ་ཞིག་ནད་པའི་ཙམ་ཏུས་བསྐྱིང་ཞིང་རིངས་
སྟབས་ཏེ་བྲེལ་འཛུབ་མ་ཡིན་པར་ཐང་གཅིག་གཉིས་པལ་ལ་གནས་ནས། སྟོད་རིང་དེ་བར་ལ་ལུས་ངག་གི་
བྱ་བ་མ་ཡེངས་པར་གཏམ་གྱི་སྟོན་ནས་འདྲི་ཞིང་རྣམ་འགྱུར་ལ་དབྱད་པས་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །

༤ སྤར་རྗེས་བཅད་པ།

རྗེས་བཅད་གཏར་བསྐྱེད་སྟན་སྟོར་ཅི་བྱས་བཅའ། །རྟེན་པ་ཙམ་གྱིས་ཆ་གང་ཕྱོགས་མཐུན་རྟོགས། །ཞེས་
པ་སྟེ། སྤར་སྟན་པ་གཞན་གྱིས་རི་ལྟར་བཅོས་པ་རྗེས་བཅད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བརྟག་པ་ནི། གཏར་བསྐྱེད་
སྟོགས་དབྱད་དང་བསེལ་ངོད་ཀྱི་སྟན་སྟོར་ཅི་ལྟ་བུ་བྱས་ཞེས་ཐབས་མཁས་གྱིས་བཅའ་བས་དབྱད་འདི་
བཞིན་བྱས། སྟན་འདི་དང་འདི་འདྲ་སྤར་ཞེས་པའི་ཆོག་རྟེན་པ་ཙམ་གྱིས་སྟོར་བ་སྟན་གནས་དང་སྤར་ནས་
བརྟགས་པས་ཆ་གང་གི་རིགས་ཕྱོགས་མཐུན་རྟོགས་པར་བྱས་པའོ། །

༥ བཅུད་ལ་བོར་བ།

བཅུད་ལ་བོར་བ་མི་སྟོན་མ་རྟོགས་ན། །སྟོག་ཕྱིར་ངན་པ་མི་བྱ་གདོན་བཅོས་དགོས། །སྟན་ཅིག་སྤར་ན་པན་
ཞེས་བྱིང་པོར་སྟོ། །ངང་གིས་མི་བྱབ་འདི་ན་ཅི་བྱ་འབྱིན། །ཞེས་པ་སྟེ། བཅུད་ལ་བོར་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ནད་
པ་ལ་ན་ལུགས་སྟོགས་ངོས་པས་གསལ་བོར་མི་སྟོན་བ་ལས་ཚུལ་བཞིན་གལ་ཏེ་མ་རྟོགས་ན་འོལ་ཆོད་ཀྱི་
དབང་གིས་ནད་འདི་ཡིན་ཞེས་སྟོན་པར་མི་བྱ་སྟེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མི་མཁས་ཞེས་པའི་གཏམ་ངན་པ་སྟོག་ཏུ་
འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ངན་པའི་ཟས་སྟོད་འདི་དང་འདི་ལྟ་བུ་མི་བྱ་ཞིང་ཐོག་མར་གདོན་བཅོས་དགོས་པ་འདུག་
ལ། དེ་ནས་སྟན་ཅིག་སྤར་ན་ངེས་པར་པན་ལོ་ཞེས་ངག་བྱིང་པོར་སྟོས་པས། ནད་པ་དེའི་ངང་གིས་མི་བྱབ་
པར་གནས། འདི་ན་ཚུལ་འདི་ལྟར་ན་རྟོན་འདི་འདྲ་བུང་། བཅོས་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱས་ཞེས་གསལ་བོར་
འབྱིན་པར་འགྱུར་བས་སྤར་ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་ཆོག་ལ་བརྟག་པར་བྱའོ། །

༤ ལ་བཅིང་བ།

ལ་བཅིང་ཞེས་པ་ལ་ཅིག་ཕྱད་པའི་ཆོ། །སྤྱོད་པ་བྱེད་པ་སྤྱོད་པས་ཚུད་བྱས་ཏེ། །ཅི་ན་སྤྲོད་པས་ཤེས་ཀྱི་
བཤད་མི་དགོས། །གསལ་བར་བཞེད་པས་སྤྱོད་པ་འཛིན་ཅེས་ཟེར། །ཞེས་པ་སྟེ། ལ་བཅིང་ཞེས་པ་ནད་པ་ལ་
ཅིག་དང་ཕྱད་པ་དེའི་ཆོ་ཐོག་མར་རང་ཉིད་ཀྱིས་མ་ངོས་ནའང་། དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཕལ་ཆེར་སྤྱོད་པར་བྱེད་ལ།
དེའང་ན་ལུགས་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་ནའོ་ཞེས་པའི་འགོ་སྤྱོད་པ་ཙམ་གྱིས་ནད་གང་ཡིན་ཁོང་དུ་ཚུད་པར་བྱ་སྟེ།
དེའི་ཆོ་ནད་གང་ཡིན་དང་ཅི་ན་བསོགས་སྤྲོད་པས་ཤེས་ཀྱི་ཚུད་རང་བཤད་མི་དགོས་ཞེས་གསལ་བར་བཞེད་
པས་སྤྱོད་པ་ཕལ་ཆེར་རྣམས་ངོ་མཚར་ཟེར་ཞིང་དགའ་བར་འགྱུར་རོ། །

༥ སྤྱོད་པ་འདོན་པ།

སྤྱོད་པ་འདོན་པ་ཐབས་ཀྱིས་རྟོགས་གྱུར་ན། །གཞན་དག་ཙ་ཙ་ན་ལུགས་མང་བརྟག་དགོས། །ང་ལ་མ་ཡིན་
གཅིག་ལ་ལ་དམར་གདགས། །མིག་བལྟས་ཙམ་གྱིས་ཆོག་ཅེས་གྲགས་པ་འབྱུང་། །ཡང་ན་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་
པས་བརྟག་མཁས་ཟེར། །ཞེས་པ་སྟེ། རི་བོའི་སྤྱོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚུལ་ནི། གོང་དུ་བཤད་པའི་
བརྟག་ཐབས་སྤྱོད་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ནད་འབྱུང་མེད་དུ་རྟོགས་པར་གྱུར་ན་སྤྲོད་པ་གཞན་དག་
རྣམས་ནི་ཙ་ཙ་དང་ཙ་ཙ་ན་ལུགས་ངོ་བོ་སོགས་མང་པོའི་སྤྱོད་པ་བརྟག་དགོས་པ་ཡིན་གྱི། ང་ལ་ནི་དེ་ལྟ་བུ་
མ་ཡིན་ཏེ་ཙ་ཙ་བལྟ་བའམ་ཙ་ཙ་དང་ངོ་བོ་མ་ལ་བརྟག་པ་སོགས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ལ་བརྟགས་པས་ཤེས་ཤིང་
འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོགས་ལ་དམར་གདགས་པར་བྱའོ། །དེའི་ཆོ་སྤྲོད་པ་དེས་ནི་ནད་པ་ལ་མིག་གིས་བལྟས་པ་
ཙམ་གྱིས་ཆོག་གོ་ཞེས་སྤྲོད་པའི་གྲགས་པ་འབྱུང་ལ། །ཡང་ན་ནི་གཞན་རྣམས་ལས་ཆེས་ཞིབ་ཏུ་བརྟགས་
ཤིང་དཔྱད་པས་དེ་ནི་སྤྲོད་པ་གཞན་སུ་ལས་ཀྱང་བརྟག་པའི་ཚུལ་ལ་མཁས་པའི་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའོ་ཞེས་ཟེར་
བའི་གཏམ་སྤྱོད་པར་འགྱུར་རོ། །

༦ ཐབས་འོག་གཞུག་པ།

དེ་ལ་ཡང་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཐབས་འོག་གཞུག་པ་ཀུན་གྱིས་
སྤྲོད་མི་སྟེར། །རྣམ་པའི་ལ་དམར་བརྟགས་ལ་རྫོང་ལ་བྲོས། །ཞེས་པ་སྟེ། སྤྲོད་པས་ཐབས་མཁས་ཀྱིས་རང་
སྤྱོད་འོག་ཏུ་གཞུག་པའི་ཚུལ་ནི། གོང་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་བརྟག་ཚུལ་དེ་དག་ཀུན་གྱིས་ཀྱང་གསལ་བོའི་

སྐད་མི་སྟེར་བ་སྟེ་གལ་ཏེ་རྟོགས་པར་མ་ནུས་ན་ནམ་པ་ཙམ་མཚུངས་པའི་ཁ་དམར་བདགས་ལ་རྫོང་ལྷ་བུའི་
བཙན་ས་ལ་བྱོས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

དེ་ལ་ཡང་ནམ་པའི་ཁ་དམར་གདགས་པ་དང་། རྫོང་ལ་འབྱོས་པའོ། དང་པོ་ནི། དང་པོ་བས་སྟོད་མི་འཕྲོད་
གདོན་གྱིས་རྒྱེ། རུལ་སྐྱར་དག་ལྷུ་ལ་རྫོང་བས་གཞོན་ཅེས་བྱ། །གཉིན་པོ་ཕན་གཞོན་མེད་པའི་སྟོམས་པ་
དཔོག་ །ཞེས་པ་སྟེ། ཐབས་འོག་ཏུ་གཞུག་པ་ལ་ནམ་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནམ་པའི་ཁ་དམར་ནི་འདི་ལྟར་
གདགས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་བས་སྟོད་མི་འཕྲོད་པ་དང་། གདོན་གྱི་རྒྱེ་གྱིས་བསྐྱེད་ཅིང་ཁྱད་པར་དུ་རུལ་
སྐྱར་དང་དག་ལྷུ་ལ་རྫོང་བས་སོགས་གཞོན་འདུག་ཅེས་བྱས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་གཉིན་པོ་ཡང་ཆ་གང་གཉིས་ཀ་
ལ་ཕན་གཞོན་མེད་པའི་བསེལ་བྱོད་སྟོམས་པ་ཤས་ཆེར་དཔོག་པ་སྟེ་བསྟེན་པར་བྱའོ། །

༡ རྫོང་ལ་འབྱོས་པ།

རྫོང་ལ་འབྱོས་པ་ནད་དང་སྟན་གྱི་མིང་། །སྤྲ་ན་མ་གཤམ་མི་ཤེས་ངོ་མཚར་བཞིན། །དེ་ཡིས་མ་རྟོགས་གྱུར་
ཀྱང་མཁས་ཁྱད་འབྱེན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་པ་སྟེ། ཐབས་སྤྲ་ཚོགས་ཀྱི་སྟོན་ལེགས་པར་བརྟགས་
ཀྱང་གསལ་བར་མ་རྟོགས་པ་དེའི་ཆོ་བཙན་ས་རྫོང་ལྷ་བུའི་འབྱོས་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། དེ་ལ་ནད་དང་སྟན་གྱི་
མིང་དེ་སྤྲ་ན་མ་གཤམ་པའི་ངོ་མཚར་མཁས་ཁྱད་བཞི་སྟུགས་ནས་འབྱུང་བ་ལྷ་བུ་གཞན་གྱིས་མི་ཤེས་པའི་ངོ་
མཚར་ཅན་བཞིན་པ་དེ་འདྲ་བའི་སྟོན་སྟུང་བཞིན་མ་རྟོགས་པར་གྱུར་ཀྱང་མཁས་ཁྱད་འབྱེན་པར་འགྱུར་
རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པ།

བདུད་ཅི་སྟོང་པོ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་གསང་བ་མན་ངག་གི་རྒྱུད་ལས་དུམ་བུ་གཉིས་པ་བཤད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ངན་
གཡོ་སྟོན་གྱི་སྟོན་སྟུང་བཞིན་པའི་ལེའུ་སྟེ་ཉི་ཤུ་ཙམ་པའོ། །

॥

ལེའུ་ཉིར་བྱུག་པ། སྤང་བྱང་མུ་བཞིར་བརྟག་པ།

༡༡། སྤང་བྱང་མུ་བཞིའི་སྒོ་ནས་བརྟག་པའི་ལེའུ་ཉི་གཞུང་དོན་འགྲེལ་བ་ལ། ཉན་པར་གདམས་ཤིང་
མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། ལེའུ་ཉི་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ནས་ཡང་དྲང་སྟོང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་
འདི་སྒྲིད་ཅེས་གསུངས་སོ། །ཀྱེ་དྲང་སྟོང་ཆེན་པོ་ཉོན་ཅིག །ཅེས་པ་སྟེ། ངན་གཡོ་སྒྱུན་ཅན་ལྟ་བུའི་བརྟག་
ཐབས་བཤད་ཟིན་མ་ཐག་པ་དེ་ནས་ཡང་དྲང་སྟོང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་འདི་སྒྲིད་ཅེས་གསུངས་སོ། །དེའང་
ཀྱེ་དྲང་སྟོང་ཆེན་པོ་ཉོན་ཅིག་དང་ངས་བཤད་པར་བྱའོ་ཞེས་གདམས་པའོ། །

གཉིས་པ་གཞུང་དོན་གདོས་བཤད་པ།

དེ་ལ་ཡང་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤང་བྱང་མུ་བཞིའི་སྒོ་ནས་བརྟག་པ་
ནི། །གསོ་སྤྱོད་གསོ་དཀའ་གསོ་ཙམ་སྤང་བ་བཞི། །ཞེས་པ་སྟེ། བརྟག་ཐབས་གསུམ་པ་སྤང་བྱང་མུ་བཞིའི་
སྒོ་ནས་བརྟག་པ་དེ་ལ་ནི་ནད་པ་གང་ཞིག་གསོ་སྤྱོད་བ་དང་གསོ་དཀའ་བ་དང་གསོ་བ་ཙམ་དང་སྤང་བར་བྱ་བ་
སྟེ་རྣམ་པ་བཞིའི་སྒོ་ནས་འཆད་དོ། །སྤང་བྱང་མུ་བཞིའི་ནང་ནས་དང་པོ་གསོ་སྤྱོད་བ་དེ་ལ་ཡང་ཡན་ལག་དྲུ་
མ་དང་ལྔན་པའི་སྒོ་ནས་གསོ་སྤྱོད་བ་དང་། གང་ཟག་ནད་པའི་སྒོ་ནས་གསོ་སྤྱོད་བ་དང་། དེ་ལ་གནས་པའི་ནད་
ཀྱི་སྒོ་ནས་གསོ་སྤྱོད་པའོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

དེ་ལ་ཡང་གསོ་སྤྱོད་བའི་མུ་བཤད་པ་དང་། གསོ་དཀའ་བའི་མུ་བཤད་པ། གསོ་བ་ཙམ་གྱི་མུ་བཤད་པ། སྤང་
བར་བྱ་བའི་མུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལའང་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་
ནི། གསོ་སྤྱོད་བ་ནི་ཡན་ལག་ལྔན་པ་དང་། །གང་ཟག་ནད་ཀྱི་སྒོ་ནས་གསོ་སྤྱོད་བ། །ཞེས་པ་སྟེ། ཡན་ལག་དྲུ་
མ་དང་ལྔན་པའི་སྒོ་ནས་གསོ་བར་སྤྱོད་བ་དང་། གང་ཟག་ནད་པའི་སྒོ་ནས་གསོ་སྤྱོད་བ་དང་། ནད་ཀྱི་སྒོ་ནས་
གསོ་སྤྱོད་བ་བཙམ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ཞེས་མདོར་བསྟན་པའོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

དེ་ལ་ཡང་ཡན་ལག་གི་སྒྲོ་ནས་གསེས་པ་དང་། གང་ཟག་གི་སྒྲོ་ནས་གསེས་པ། བད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་གསེས་པ་བཤད་པ། དང་པོ་ནི། ཡན་ལག་སྒྲོ་ནས་གསེས་པར་སྒྲ་བ་ནི། སྒྲ་པ་སྒྲ་ནང་ནད་གཡོག་ནས་པ་གསུམ། །ཞེས་པ་སྟེ། ཡན་ལག་གི་སྒྲོ་ནས་གསེས་པར་སྒྲ་བ་ཞེས་པ་ནི་སྒྲ་པའི་ཡན་ལག་དང་། སྒྲ་གྱི་ཡན་ལག་ བད་གཡོག་གི་ཡན་ལག་བཅས་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་གསེས་པ་ཡིན་པ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

དེ་ལ་ཡང་ སྒྲ་པའི་ཡན་ལག་བཤད་པ་དང་། སྒྲ་གྱི་ཡན་ལག་བཤད་པ། བད་གཡོག་གི་ཡན་ལག་བཤད་པའོ། དང་པོ་ནི། སྒྲ་པ་མཁས་པའི་སྟགས་ལ་འཛེགས་པ་དང་། །གཞུང་གི་དོན་ཤེས་ལས་རྣམས་མཐོང་ཞིང་གཙང་། །ཞེས་པ་སྟེ། སྒྲ་པ་གང་ཞིག་མཁས་པའི་སྟགས་བུ་ལྟ་བུ་སྟོ་གོས་དང་སྦྱངས་པ་དང་སྒྲ་གསུམ་དང་ཀྱན་གྱིས་བཀྱར་བ། བཞི་ལ་འཛེགས་པས་རིག་པའི་གནས་ལྟ་སྟེ་དང་ཁྱད་པར་དུ་གསེབ་རིག་པས་མཛོན་པར་མཐོང་བ་དང་། རྒྱུད་དང་བསྟན་བཅས་དང་ལུང་དང་མན་ངག་བཞིའི་སྒྲོ་ནས་གཞུང་གི་དོན་མཐའ་དག་ཤེས་པ་དང་། བརྟག་པ་དང་སྒྲ་དང་དབྱེད་དང་ཟས་སྟོད་བསྐབ་པ་བཞིའི་ལས་རྣམས་མ་ལུས་པ་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་མཐོང་བ་དེ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རང་གིས་གོམས་པ་དང་། རིགས་ངན་ཞིང་འཛོལ་བ་དང་ནད་པའི་ཞོར་ལ་བརྟུང་བ་མཐོང་བ་སྟོ་དང་། ཕྱགས་རིགས་ཅན་གྱི་སྟོང་ཐེད་དང་། སྒྲ་དབྱེད་ལ་སྒྲ་ཐབས་ཀྱི་ཆོ་ག་ཁྲག་འཁྲགས་ཡིད་དུ་མི་འོང་བར་བྱེད་པའི་སྒྲོན་རྣམས་དང་བུལ་བས་གཙང་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་སྒྲ་པའི་ཡན་ལག་བཅུ་དྲུག་པོ་འདི་དག་དང་ལྷན་ན་ནད་གང་ཡང་གསེས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་པ་ནི་གསེབ་བར་བྱེད་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་སོ། །

༡ སྒྲ་གྱི་ཡན་ལག

སྒྲ་ནི་ཆོ་ག་ཡོན་ཏན་མང་དུ་ལྡན། །ཕྱན་སྒྲུལ་ཆོགས་ཤིང་འཕྲོད་པར་སྦྱར་བའོ། །ཞེས་པ་སྟེ། བད་གང་དག་ལ་གཏོང་བར་འོས་པའི་སྒྲ་དེ་ལ་ནི་ཐང་བྱེད་ལ་སོགས་པའི་ཆོ་ག་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་སྦྱར་དུ་རྩེད་པ་དང་། ཕྱི་སྒྲུལ་ལ་སོགས་ཡོན་ཏན་མང་དུ་ལྡན་པ་དང་། རྒྱེས་རྒྱེས་པ་སོགས་སྒྲ་གྱི་རང་བཞིན་ཕྱན་སྒྲུལ་ཆོགས་

ཤིང་རོ་རྩུམ་སོགས་ཁམས་དང་འཕྲོད་པར་སྒྱུར་བ་སྟེ། སྤུང་ཉིད་ལ་འང་ཡན་ལག་བརྒྱུག་དང་ལྡན་ན་གསོ་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། །

༣ བཤེད་གཡོག་གི་ཡན་ལག

བཤེད་གཡོག་སྤྲོད་བཅེ་གཙང་སྤྱོད་དང་ལྡན། ཡན་ལག་བརྒྱུག་གཉིས་ལྡན་ན་གསོ་བ་སྤྱོད། ཞེས་པ་སྟེ། བཤེད་པ་དང་འབྲེལ་བའི་བཤེད་གཡོག་དེ་ཡང་བཤེད་པའི་བཟང་བཤེད་སོགས་དུས་ལས་མི་ཡོད་པར་སྤྲོད་བ་ལ་སྤྲོད་ཞིང་བཅུ་པ་དང་། བཤེད་པ་སོགས་ཉམ་ཐག་པར་ལྷག་པར་བཅེ་བ་དང་། ཟས་སྤྱོད་སོགས་བྱ་བ་ཀྱན་ལ་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གཙང་སྤྱོད་ཆེ་བ་དང་། སྤུང་པས་གང་བསྐྱབས་པ་ཀྱན་ཤེས་པའི་སྤྱོད་གྲོས་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་སྤུང་པ་དང་། སྤུང་དང་བཤེད་གཡོག་སྤྲོད་ཡན་ལག་རགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་བརྒྱུག་གཉིས་དང་། ཞིབ་དུ་བཞི་བརྒྱུ་ཙ་བརྒྱུད་དང་ལྡན་ན་གསོ་བར་སྤྱོད་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་གང་ཟག་གི་སྤྱོད་ནས་གསོ་བར་སྤྱོད་བ།

གང་ཟག་བཤེད་པ་སྤྱོད་བྱ་གཞོན་ཞིང་དུལ། སྤྱིང་སྤྱོད་པས་ལྡན་ཞིང་སྤུང་ཀྱན་བཟོད་པའི་ལུས། རྩུག་བསྐྱོད་བ་ཉན་ལ་ཤེས་པར་རུས། སྤྱིས་པའི་བཤེད་ཉམས་སྤྱོད་མཁས་གསོ་སྤྱོད་ཡུལ། ཞེས་པ་སྟེ། གང་ཟག་གསོ་བྱ་བཤེད་པ་དེ་ཉིད་སྤྱོད་བྱ་ཆོད་གཞོན་པ་སྤྱོད་དར་ལ་བབས་པ་དང་རང་བཞིན་བཟང་ཞིང་དུལ་བ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་དང་བཤེད་ཡུན་སོགས་ལ་ཁུམ་པ་མེད་པའི་སྤྱིང་སྤྱོད་པས་དང་ལྡན་ཞིང་དཔའ་བ་དང་། ཞི་སྤྱོད་དང་འཇམ་རྩུབ་སོགས་ཀྱི་སྤུང་དབྱེད་ཀྱན་བཟོད་པར་རུས་པའི་ལུས་དང་ལྡན་པ་དང་། འོར་རྩུག་ཅིང་གཏོང་པོད་ཆེ་བ་དང་། སྤུང་པ་སོགས་ཀྱིས་པན་པའི་གྲོས་ཇི་ལྟར་བསྐྱོད་བ་བཞིན་ཉན་ལ་གཅེས་པར་འཛིན་པ་དང་། བཤེད་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུ་ཞུགས་ཚུགས་སོགས་ཤེས་པར་རུས་པ་དང་། སྤུང་པས་ཇི་ལྟར་སྤྱིས་པའི་ལན་དུ་བཤེད་ཉམས་སྤྱོད་རྒྱུ་སོགས་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་བ་ལ་མཁས་པ་ནི་གསོ་སྤྱོད་པའི་ཡུལ་ཡིན་ནོ། མདོར་ན་ཡན་ལག་བརྒྱུག་པ་ལས། གསོ་བྱ་བ་རྒྱལ་ཁོ་གཏུམ་མེད། སྤུང་པས་བསྐྱོད་བའི་བཀའ་ཉན་ཞིང་། དཀོན་ཅོག་གསུམ་ལ་སེམས་དད་པ། རང་གི་སྤྱོད་ལམ་རྩ་བ་ཡིན། ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་ལྡན་ན་གསོ་སྤྱོད་ཀྱི་ཡོད། །

༣ བད་ཀྱི་སྒོ་ནས་གསོ་སྤྱོད་པ།

བད་ཀྱི་སྒོ་ནས་གསོ་བར་སྤྱོད་བཞི། །རྒྱ་དང་སྤར་ཚུལ་མཚན་ཉིད་རྒྱུ་བ་དང་། །གཞོན་བྱ་ཡུལ་དུས་རང་
བཞིན་མི་མཚུངས་དང་། །གཞོན་མེད་ལམ་གཅིག་རྒྱུ་བ་གསར་གསོ་སྤྱོད། །འོན་ཀྱང་རིམས་ལ་ཡུལ་དུས་
མཚུངས་པ་དང་། །རྒྱ་འགགས་བད་ལ་གཞོན་བྱ་མཉམ་པ་དང་། །ཁྲག་སྒྲན་རྩིང་པ་གསོ་བ་སྤྱོད་ཞེས་
བྱ། །ཞེས་པ་སྟེ། །གང་ལ་བད་ཀྱི་སྒོ་ནས་གསོ་བར་སྤྱོད་ཞེས་བྱ་བ་ནི། བད་ཀྱི་རྒྱུའམ་བད་གཞི་དང་། བད་དེ་
སྤར་ཇི་ལྟར་སྤར་བའི་ཚུལ་དང་། མཚན་ཉིད་དམ་བུ་དང་རྟགས་རྣམས་རྒྱུ་བ་དང་དྲངས་མ་ལ་སོགས་པའི་
གཞོན་བྱ་དང་། རད་ཅན་གྲང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་དང་། དབྱར་ལ་སོགས་པའི་དུས་དང་། རྒྱུ་གི་མི་ལ་
སོགས་པའི་རང་བཞིན་རྣམས་མི་མཚུངས་པ་སྟེ། དཔེར་ན་རུས་པའི་གནས་སུ་མཁྲིས་པ་བབས་པ་དང་།
རད་ཅན་གྲང་བའི་ཡུལ་དུ་མཁྲིས་པ་སྦྱས་པ་དང་། དབྱར་དང་དགོང་ཐོ་རངས་མཁྲིས་པ་ལྷང་བ་དང་། རྒྱུ་
གི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་མི་ལ་མཁྲིས་པའི་བད་ཀྱིས་བཏབ་པ་ལྟ་བུ་ཐམས་ཅད་འཛོམས་པའམ་གཅིག་གཉིས་ཅམ་
ཆོགས་ནའང་གསོ་སྤྱོད་བ་ཡིན་ལ། བད་གང་དང་གང་གིས་བཏབ་པ་དེའི་སྟེང་དུ་སྤྱོད་བྱ་བ་ཉན་གྱི་བད་གཞན་གྱི་
གཞོན་པ་མེད་པ་དང་། ཕྱི་དང་ནང་དང་བར་ཏེ་ལམ་གསུམ་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་གཅིག་ལས་སྦྱས་པ་དང་།
བད་གཞི་གསུམ་པོ་ཕན་ཚུན་ལྷན་འདུས་སུ་མ་གྱུར་པའི་རྒྱུ་བ་དང་། བད་མ་རྩིངས་པའི་གསར་པ་སྟེ། དེ་
དག་རྣམས་དང་ལྷན་པའི་བད་རྣམས་གསོ་བར་སྤྱོད་བ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་སྤྱིར་བཏང་བའོ། །དམིགས་བསལ་ནི།
འོན་ཀྱང་ཞེས་པའི་སྤྱོད་སྤྱོད་མ་དག་དུ་མ་ཟད་བད་འགའ་ཞིག་ལ་ཡུལ་དུས་མཚུངས་ཤིང་གཞོན་བྱ་མཉམ་པ་
དང་། རྩིང་པ་གསོ་སྤྱོད་བ་དག་ཀྱང་ཡོད་དེ་གང་ཞེ་ན། རིམས་ལྟ་བུ་ལ་ཡུལ་སྤྱོད་མ་མཚན་གསུང་ཆེ་སར་སྦྱས་པ་
དང་། དུས་སྟོན་ཀ་དང་ཉིན་གྲུང་མཚན་གྲུང་ལྷང་བ་དག་གཅིག་དུ་ཆོགས་ཤིང་མཚུངས་པ་དང་རྒྱ་འགགས་
ཀྱི་བད་ལ་གཞོན་བྱ་བཤའ་གཅིག་གཉིས་མཉམ་པ་དང་། ཁྲག་གི་སྒྲན་ཡུན་རིང་རྩིངས་པར་གྱུར་པ་ཉིད་གསོ་
བར་སྤྱོད་ཞེས་བྱའོ། །

གཉིས་པ། གསོ་དཀའ་བ།

གསོ་དཀའ་བ་ནི་སྤྱོད་བའི་དཀའ་འདྲེས། །ཐབས་མང་ཡུན་རིང་གསོ་བ་དགོས་པའོ། །ཞེས་པ་སྟེ། །གང་ཞིག་
གསོ་དཀའ་བའི་བད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་གོང་དུ་སྤྱོད་པའི་ཡན་ལག་དང་བད་པ་དང་བད་ཀྱི་སྒོ་ནས་གསོ་སྤྱོད་བའི་ཆ་
ཤས་དེ་དག་གི་འགའ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་ཕལ་ཆེར་མེད་པའམ། ལ་ལ་འཛོམས་ཡང་ལ་ལ་མ་འཛོམས་པས་ན་གསོ་སྤྱོད་
བ་དང་སྤྱོད་བ་མ་ཡིན་པ་ཕན་ཚུན་ཁྲག་འབྲུགས་སུ་འདྲེས་པ་སྟེ། དཔེར་ན་བད་པ་དང་བད་ཀྱི་སྒོ་ནས་གསོ་སྤྱོད་

བའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དུ་བྱེད་ཀྱང་སྤྲོད་པའི་ཡན་ལག་མ་ཚད་བ་དང་། སྤྲོད་པ་མཁམས་སུ་བྱེད་ཀྱང་ནད་པ་དང་
ནད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་གསོ་སྤྲོད་པ་ལས་ལྷོག་པ་ལྟ་བུ་སོགས་དང་ལྷན་པས་སྤྲོད་དཔུང་རིམ་གྱོ་ལ་སོགས་པ་ཐབས་
མང་པོའི་སྒྲོ་ནས་ཡུན་རིང་དུ་རང་གིས་གསོ་བ་དགོས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་གསོ་དཀའ་བ་ཞེས་བྱའོ། །

གསུམ་པ། གསོ་བ་ཙམ།

དེ་ལས་གོ་ལྷོག་གྱུར་ལ་གོམས་པན་ཉིད། ཆེ་ཡི་ལྷག་མ་ལུས་སྤྱིད་གསོ་བ་ཙམ། ཞེས་པ་སྟེ། བཤད་མ་
ཐག་པའི་གསོ་སྤྲོད་བ་དང་དཀའ་བ་དེ་ལས་གོ་ལྷོག་པར་གྱུར་ནས་གསོ་བར་མི་རུས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སྤར་ནས་
མང་དུ་གོམས་པའི་ཁ་བས་དང་སྤྱོད་ལམ་ཙམ་གྱིས་པན་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ནི་ནད་
དེ་ཉིད་ཀྱིས་གཏོང་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་ཆེའི་ལྷག་མ་ཙམ་ལུས་ནས་རེ་ཞིག་མི་
འཆི་བ་ཡིན་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟ་བུ་ལ་ནི་གསོ་བ་ཙམ་ཞེས་བྱ་སྟེ་གསོ་བའི་ཚུལ་ལྟར་བྱེད་པའོ། །དེ་ནི་
ལྷག་མ་ལུས་པ་དེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གནས་གསུམ་པར་ནི་འཕོ་བས་ན། བསྟན་བཅོས་ལེན་པ་རིགས་
ལྷན་ཡིན། ཞེས་དང་། དབང་ཕུག་ཆེན་པོའི་གཡུལ་རྒྱལ་དང་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་གཙུག་ལག་ལས་
ལུས་ཅན་སོ་སོའི་ཆོ་ཆད་ལྷག་སོགས་ཞིབ་པར་གསུངས་པ་ཁོ་བོའི་བསྟན་བཅོས་བེ་རྩུར་དཀར་པོ་ལས་ཤེས་
པར་བྱའོ། །

བཞི་པ། གསོ་བ་སྤང་བར་བྱ་བ།

སྤང་བར་བྱ་ལ་གསོ་ཐབས་ཡོད་མེད་གཉིས། རྒྱལ་པོ་དགེ་བའི་བཤེས་དང་འགྲོ་ལ་སྤང་། སྤྲོད་པས་བྱས་
པ་མི་གཙོ་བརྟན་པ་བྱེད། བྲེལ་དང་འབྱོར་པ་མི་ལྷན་ཉན་མི་བདུབ། ཆོ་བདེ་ལྷ་དཔན་གྱིས་མནན་བསྟན་པ་
བཤིག སྦྱོ་བའི་ཡ་ག་རན་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གསོ་ཐབས་ཡོད་ཀྱང་སྤང་བར་བཤད་པ་ཡིན། གསོ་
ཐབས་མེད་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་ནི། ཤིན་ཏུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་འཆི་ལུས་སྤང་། སྟོག་གཙོད་ནད་དགུས་དེ་
ལུས་བབྱང་བ་སྤང་། ཞེས་གསུངས་སོ། ཞེས་པ་སྟེ། ནད་པ་གང་ཞིག་སྤྲོད་པས་སྤང་བར་བྱ་བའང་ཡོད་
པས་དེ་ལ་གསོ་བའི་ཐབས་ཡོད་ཀྱང་སྤང་བར་བྱ་བ་དང་། གསོ་ཐབས་མེད་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཞེས་རྣམ་པ་
གཉིས་སོ། ནད་པ་གང་ཞིག་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལ་མི་གུས་པ་དང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཞེས་མཆོད་གནས་སྟེ་
གཉིས་ལ་ལོག་ལྟ་བྱེད་པ་དང་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྤང་བ་དང་སྤྲོད་པས་སྤར་པན་བཏགས་བསམ་
པའི་སྒྲོ་ནས་བྱས་པ་མི་གཙོ་ཞིང་། ལུས་དག་གི་སྒྲོ་ནས་བརྟན་པར་བྱེད་པ་དང་། ནད་འཆོས་པའི་ལོང་མེད་

བར་བེལ་བ་དང་། སྒྲན་དཔུང་རིམ་གྱོ་སོགས་བྱེད་པའི་འཕྱོར་པ་མི་ལྡན་པ་དང་། སྒྲན་པ་ལ་སོགས་པས་
 ཡན་པའི་བསྐབ་བྱ་ལ་ཉན་པར་མི་བརྟུབ་པ་དང་། ཆོ་བད་ཅིང་རྟག་ཏུ་མ་དན་བྱུར་ཆགས་ཀྱིས་མནན་པ་དང་
 ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་སྤྱི་དང་། བྱེ་བྲག་ཀྱན་མཁུན་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་དང་ཕྱག་ན་པ་སྒྲའི་ཆོས་སྤྱི་བྱུང་འབྲེལ་
 རྣམས་བཞིག་པའི་ལས་ལ་འརྱག་པ་སོགས་ལ་ནི་སྐྱེ་བོ་གཞན་གྱི་ཡ་ག་སྟེ་བཟོད་པ་དན་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་
 དང་། རྒྱལ་པོ་མི་དགེས་པའི་མིར་ཡན་བརྟགས་ན་རང་ཉིད་ལ་འང་ཉེས་བྱས་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བ་དག་ཀྱང་
 ཡོད་པས་ན་དེ་རྣམས་ལ་སྒྲན་པས་གསོ་ཐབས་ཡོད་མོད་ཀྱང་ཐབས་མཁས་ཀྱིས་སྤང་བར་བཤད་པ་ཡིན་
 བོ། །ནད་པ་གང་ཞིག་སྒྲན་པས་ཅི་བྱས་ཀྱང་གསོ་བའི་ཐབས་མེད་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
 ཏུ་གྱུར་པ་དང་། འཇིག་ལྟས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པའི་ཉེ་བ་དང་ཤིན་ཏུ་ཉེ་བའི་འཆི་ལྟས་སྤང་བ་དང་། ཙྴ་
 རྒྱད་ཏུ། འཆོ་བ་གསུམ་ཟད་འདུ་བ་གཤེད་ཏུ་བབས། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་སྟོག་གཙོད་ཀྱི་ནད་དག་
 པོ་གང་ཡང་རྩང་བས་ནད་པ་དེའི་ལུས་ལ་དམ་ཏུ་བབྱུང་བ་རྣམས་སངས་རྒྱས་སྟོང་གི་སྤྱགས་རྗེས་ཀྱང་འཆོ་
 བའི་ཐབས་སུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པས་སྤང་བར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པ།

བདུད་ཅི་སྟེང་པོ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་གསང་བ་མན་ངག་གི་རྒྱུད་ལས་དུམ་བུ་གཉིས་པ་བཤད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་
 སྤང་བྱང་མུ་བཞིར་བྱེ་ནས་བརྟག་པའི་ལེའུ་སྟེ་ཉི་ཤུ་ཙྴག་པའོ། །

॥